

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

MANAGEMENT ZADLUŽENOSTI VYBRANÉHO MĚSTA

MANAGEMENT OF INDEBTEDNESS IN SELECTED MUNICIPALITY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Irena Kunášková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

BRNO 2017

Zadání diplomové práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Bc. Irena Kunášková
Studijní program:	Ekonomika a management
Studijní obor:	Účetnictví a finanční řízení podniku
Vedoucí práce:	doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.
Akademický rok:	2016/17

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává diplomovou práci s názvem:

Management zadluženosti vybraného města

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Hospodaření města a management zadluženosti v teorii
Analýza hospodaření a zadluženosti vybraného města
Vlastní návrhy řešení, posouzení jejich přínosů
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem diplomové práce je na základě teoretických východisek a důkladné analýzy hospodaření a zadluženosti vybraného města navrhnout taková opatření, která povedou k lepšímu řízení zadluženosti, případně k optimalizaci výdajů rozpočtu města.

Základní literární prameny:

PAROUBEK, J. Rozpočtová skladba v roce 2015. 5. aktual. vyd. Praha: Nakladatelství ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-928-1.

PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

SEDMIHRADSKÁ, L. Rozpočtový proces obcí. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-8-7478-967-0.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2016/17

V Brně dne 28.2.2017

L. S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá analýzou zadluženosti a hospodaření města Havlíčkův Brod v letech 2010 – 2016. V teoretické části je vymezena územní samospráva v České republice, hospodaření, zadluženost, příjmy a výdaje města. Analytická část se obsahuje základní informace o městě Havlíčkův Brod. Dále se zabývá analýzou hospodaření a zadluženosti města ve sledovaných letech. Závěrečná část práce obsahuje návrhy na zlepšení hospodaření města.

ABSTRACT

This master thesis deals with analysis of indebtedness and economy of city Havlíčkův Brod in 2010 – 2016. In the territorial part is defined the territorial self-government in the Czech republic, management, indebtedness, revenues and expenditures of city. The analytical part contains the basic information about Havlíčkův Brod. It also deals analysis of the economy and the indebtedness of the city in the years. The final part of the thesis contains suggestions for improvement of the city's economy.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, hospodaření obce, zadluženost, rozpočet, příjmy, výdaje

KEYWORDS

Municipality, financial management of municipality, indebtedness, budget, revenues, expenditures

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

KUNÁŠKOVÁ, I. *Management zadluženosti vybraného města*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2017. 99 s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 25. 5. 2017

..... podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce paní doc. Ing. Evě Lajtkepové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a odborné vedení při zpracování mé práce. Velký dík patří také panu ing. Josefu Juklovi za poskytnutí potřebných podkladů a informací. Děkuji i svým blízkým za podporu během celého studia.

OBSAH

ÚVOD	11
CÍL PRÁCE A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	12
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	14
1.1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	14
1.2 Obec.....	14
1.3 Orgány obce	16
1.3.1 Zastupitelstvo	16
1.3.2 Rada obce.....	17
1.3.3 Starosta a jeho zástupci	17
1.3.4 Výbory	18
1.3.5 Komise	18
1.4 HOSPODAŘENÍ OBCE	19
1.4.1 Rozpočtová soustava v ČR	19
1.4.2 Rozpočtový proces.....	21
1.4.3 Rozpočet územní samosprávy.....	21
1.4.4 Rozpočtový výhled	22
1.4.5 Rozpočtová skladba	22
1.5 Příjmy rozpočtu obce.....	23
1.6 Výdaje rozpočtu obce	25
1.7 Zadluženost obcí.....	28
1.7.1 Struktura dluhu obcí.....	28

1.7.2	Příčiny zadluženosti obcí	29
1.7.3	Regulace zadluženosti územních samosprávných celků.....	30
1.7.4	Monitoring hospodaření obcí	32
1.7.5	Alternativní ukazatele zadluženosti	36
1.7.6	Preventivní opatření zadluženosti	37
1.8	Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti	39
2	ANALÝZA A ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA	41
2.1	Charakteristika města Havlíčkův Brod	41
2.1.1	Od historie k současnosti města	41
2.2	Analýza rozpočtového hospodaření	43
2.3	Příjmy města Havlíčkův Brod	46
2.3.1	Daňové příjmy.....	48
2.3.2	Nedaňové příjmy	53
2.3.3	Kapitálové příjmy	57
2.3.4	Přijaté transfery	58
2.4	Výdaje města Havlíčkův Brod	62
2.4.1	Běžné výdaje	64
2.4.2	Kapitálové výdaje	67
2.5	Financování	69
2.6	Monitoring hospodaření města Havlíčkův Brod	76
2.7	Rozpočtová odpovědnost	77
2.8	Celkové zhodnocení hospodaření a zadluženosti města Havlíčkův Brod	79

3	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ	82
3.1	Rekonstrukce dětského hřiště	82
3.2	Rekonstrukce komunikace v místní části	84
3.3	Výstavba bytového domu	86
	ZÁVĚR	90
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	91
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	95
	PŘÍLOHY	98

ÚVOD

Každý člověk je obyvatelem obce, městyse či města. Jako obyvatelé bychom se měli zajímat o to, jak hospodaří obec, ve které bydlíme. To, jakým způsobem obec hospodaří, ovlivňuje zejména kvalitu života jejích obyvatel. Pro diplomovou práci jsem si vybrala město Havlíčkův Brod, proto, abych zjistila, jak město hospodaří a jaká je jeho finanční situace.

Podle zákona č. 128/2000 Sb. je obec základním článkem územní samosprávy. Obec je vymezena jako veřejná korporace, která disponuje vlastním majetkem, sestavuje svůj rozpočet a má vlastní peněžní prostředky. Obec tvoří obyvatelstvo, které využívá vymezené katastrální území a má právo na samosprávu, která je zakotvena v Ústavě.

Teoretická část práce zobrazuje problematiku daného tématu. V této části práce je vymezena územní samospráva ČR, charakteristika obce, působnost obce a orgány obce. Dále je analyzováno hospodaření obce, konkrétně příjmy a výdaje obce, kontrola hospodaření a způsoby financování obce.

V analytické části práce je charakterizováno město Havlíčkův Brod. Je provedena analýza příjmů a výdajů města od roku 2010 do roku 2016 a následné zhodnocení hospodaření a zadluženosti města. Na základě analýzy jsou stanoveny návrhy na zlepšení financování města Havlíčkův Brod. Konkrétně jsou navrženy tři investice, které by město mohlo zrealizovat na základě volných peněžních prostředků, které má.

CÍL PRÁCE A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Cílem diplomové práce je na základě teoretických východisek a důkladné analýzy hospodaření a zadluženosti města Havlíčkův Brod navrhnout taková opatření, která povedou k lepšímu řízení zadluženosti, případně k optimalizaci výdajů rozpočtu města.

K dosažení výše uvedeného cíle je vhodné stanovit dílčí cíle:

- rešerše související literatury a zdrojů,
- zpracování analýzy rozpočtů města,
- zpracování analýzy příjmů a výdajů města,
- analýza zadluženosti města,
- zhodnocení hospodaření města a zadluženosti na základě analýzy,
- návrhy na zlepšení aktuální situace a posouzení jejich přínosů.

Diplomová práce je složena ze tří částí. První část práce se věnuje teoretickým poznatkům získaným především z odborných publikací, webových stránek města a právních předpisů. Analytická část práce se zabývá hospodařením obce. Je zde použita srovnávací metoda analýzy schválených a skutečných rozpočtů v letech 2010 – 2016. Dále je provedena analýza příjmů, analýza výdajů, analýza zadluženosti a následné zhodnocení hospodaření města Havlíčkův Brod. Komparační metoda je použita i v části analýzy příjmů a výdajů města. Dále je zde provedena analýza vybraných ukazatelů finanční analýzy města. Metoda indukce je použita v poslední části práce. V této části jsou formulovány návrhy a doporučení, díky kterým by mohlo být financování města v dalších letech efektivnější.

Postup zpracování byl následující. Nejdříve byl osloven vedoucí ekonomického odboru Městského úřadu v Havlíčkově Brodě. Poté byly nastudovány právní předpisy a odborná literatura k vypracování teoretické části práce. Na základě rozhovoru s vedoucím ekonomického odboru Městského úřadu a na základě získaných dokumentů

byla vypracována analýza příjmů, výdajů a financování města. Následně byly navrženy doporučení ke zlepšení financování města.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Teoretická část práce pojednává o základních principech týkajících se oblasti hospodaření územních samosprávních celků, konkrétně obcí. Vymezuje také problematiku týkající se zadluženosti územně samosprávních celků.

1.1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Územní samospráva je forma veřejné moci a veřejné správy. Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Územní samospráva vznikala:

- přirozeně jako důsledek přirozeného osídlení,
- uměle, tzn. rozhodnutím, v minulosti zpravidla dohodou mezi panovníkem a městy.

Stejným způsobem vznikala územní samospráva i na našem území. K výraznému posílení významu a postavení územní samosprávy došlo ve druhé polovině 19. století (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

V České Republice existuje dvoustupňový systém samosprávy. Základní jednotkou územní samosprávy podle Ústavy ČR je obec. Vyšším stupněm dle Ústavy ČR jsou vyšší územní správní celky, které se nazývají kraje (Provazníková, 2015).

1.2 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodáří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje vlastní rozpočet. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Obec je vymezena třemi základními znaky:

- území,
- občané,
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce na katastrálním území obce, tzn. působnost (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Občané se podílejí na řízení obce:

- přímo – dobrovolnou prací v různých komisích, nebo aktivní účastí na veřejných schůzích obce,
- nepřímo prostřednictvím volených zastupitelů v zastupitelstvu obce.

Obec plní tyto funkce vymezené zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích:

- a) vlastní samosprávnou funkcí, tzv. samostatná působnost obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn., že má určité zákonem upravené pravomoci. Obec jako územní společenství občanů má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat ve věcech územní samosprávy,
- b) přenesené funkce, tzv. přenesená působnost v rámci vykonávání státní správy. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

V České Republice rozlišujeme tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města s počtem obyvatel nad 3 000, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny,
- městys; obce, které toto označení byly oprávněny používat před 17. 5. 1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny,

- statutární města (Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek – Místek, Havířov, Karviná),
- hlavní město Praha členěné na městské části (zákon č. 128/2000 Sb.).

1.3 Orgány obce

1.3.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je orgán, který samostatně spravuje obec. Zastupitelstvo obce volí ze svých členů starostu. Zastupitelstvo obce má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Členy zastupitelstva jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu 4 let. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se zastupitelstvo schází minimálně 4x ročně.

Počet členů zastupitelstva obce je stanoven v § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 – 9
501 až 3 000	7 – 15
3 001 až 10 000	11 – 25
10 001 až 50 000	15 - 35
50 001 až 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Zdroj: § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti:

- schvaluje program územního rozvoje,
- schvaluje rozpočet obce a závěrečný účet,
- schvaluje rozpočtová opatření,
- poskytuje půjčky,
- vydává obecně závazné vyhlášky,
- rozhoduje o vyhlášení místního referenda (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

1.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem a je tvořena starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. V přenesené působnosti rozhoduje rada obce, jen stanoví-li tak zákon. Zodpovídá se zastupitelstvu obce za svoje rozhodnutí. Rada obce sestává ze starosty, místostarosty a dalších členů. Počet členů rady obce je lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Členů rady obce může být nejméně 5 a nejvýše 11. Jednání rady obce jsou neveřejná. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu (§ 99 zákona č. 128/2000Sb.).

1.3.3 Starosta a jeho zástupci

Dle § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je představitelem obce starosta, který zastupuje obec navenek. Za své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta zastupuje obec navenek, řídí a kontroluje všechny zaměstnance obecního úřadu a vykonává funkci statutárního orgánu obce. Připravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva obce a rady obce. Odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. V kompetenci starosti je také jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu. § 104 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích říká, že místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti (§ 103 a 104 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

1.3.4 Výbory

V § 117 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se říká, že výbory představují iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Každá obec musí mít zřízen finanční a kontrolní výbor. Počet výborů je závislý na rozhodnutí zastupitelstva obce, počet členů musí být lichý jako u zastupitelstva. Předsedou každého výboru musí být člen zastupitelstva obce. Výbor má v kompetenci plnit úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Výbor musí být vždy zřízen podle zákona.

Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem obce včetně finančních prostředků v rámci hospodaření obce a plní další úkoly, které mu zadá zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a také dohlíží na dodržování právních předpisů.

Tyto výbory musí mít nejméně tři členy, přičemž jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani jiní členové zabývající se hospodařením obce (§ 117 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích; Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

1.3.5 Komise

Komise jsou iniciativní a poradní orgány rady obce. Mohou předkládat návrhy a náměty radě obce. Starosta jim může svěřit výkon státní správy, stávají se tedy výkonnými orgány v přenesené působnosti obce a jsou podřízeny a odpovědny starostovi. Komise je ze své činnosti odpovědna radě obce. Předsedou komise může být jen osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti (§ 122 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

1.4 HOSPODAŘENÍ OBCE

Obec může hospodařit se svým majetkem. Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede evidenci svého majetku. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

1.4.1 Rozpočtová soustava v ČR

Rozpočtovou soustavu v České republice tvoří soustava veřejných rozpočtů a soustava mimorozpočtových peněžních fondů. Rozpočtové období je shodné s kalendářním rokem a je v celé rozpočtové soustavě stejné.

Rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty. Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, jako nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Rozpočet je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi (Provazníková, 2015).

Na rozpočtovou soustavu lze nahlížet z mnoha hledisek. Pojmem rozpočtová soustava se rozumí:

- soustava peněžních fondů,
- soustava rozpočtových vztahů uvnitř rozpočtové soustavy,
- soustava orgánů a institucí, které se starají o tvorbu, rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů.

Mezi těmito orgány mají významné postavení ministerstvo financí, které je vrcholným orgánem rozpočtové soustavy, dále daňové úřady, finanční úřady a finanční ředitelství. Členitost těchto orgánů je závislá na vnitřním státoprávním uspořádání země (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Do rozpočtové soustavy patří:

- soustava veřejných rozpočtů (státní rozpočet a decentralizované rozpočty na jednotlivých úrovních),
- soustava mimorozpočtových peněžních fondů na centralizované i decentralizované úrovni, které jsou většinou účelové,
- rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací.

Rozpočtovou soustavou prochází značný objem finančních prostředků a dochází k četným finančním vztahům mezi jednotlivými články rozpočtové soustavy. Proto je důležité zákonem upravit pravidla hospodaření finančními prostředky rozpočtové soustavy – tzv. fiskální pravidla. Fiskální pravidla vyžadují transparentní účetnictví a výkaznictví. Rozpočtová soustava je zejména daněmi a transfery napojena na vnější okolí – soukromý sektor, domácnosti, ale také nadnárodní instituce jako např. EU a NATO (Peková, 2011).

Rozpočty územní samosprávy se člení na:

- rozpočty obcí a měst,
- rozpočty krajů,
- rozpočty dobrovolných svazků obcí,
- rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti.

Součástí rozpočtové soustavy územních rozpočtů jsou i rozpočty příspěvkových organizací, u nichž jsou zřizovatelem obce a kraje. Zařazují se sem i mimorozpočtové peněžní fondy na úrovni obcí a krajů, které si územní celky zřizují (Provazníková, 2015).

1.4.2 Rozpočtový proces

Rozpočet jako základ hospodaření obce se sestavuje na jedno rozpočtové období – jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces zahrnuje delší období než rozpočtové, zpravidla 1,5 až 2 roky dopředu. Rozpočtový proces je souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Jednotlivé fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do několika kroků:

- a) analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- b) sestavení návrhu rozpočtu,
- c) projednání a schválení rozpočtu,
- d) kontrola plnění rozpočtu,
- e) přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet
- f) následná kontrola,
- g) aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu (Provazníková, 2015).

1.4.3 Rozpočet územní samosprávy

Je jedním z nejdůležitějších nástrojů zajištění funkcí územní samosprávy a jejich financování. Je důležité rozhodnutí o optimálním přiřazení příjmů, zejména daňových, rozhodnutí o kompetencích územní samosprávy, rozdělení odpovědnosti za zajišťování veřejných statků mezi stát a územní samosprávu a jiné. Optimální přiřazení příjmů a výdajů územním rozpočtům ovlivňuje míru samofinancování, tzn., do jaké míry může obec ze svých vlastních příjmů financovat své výdaje, i míru finanční soběstačnosti danou poměrem vlastních příjmů k celkovým příjmům rozpočtu obce. Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy je shodné s rozpočtovým obdobím a trvá jeden rok. Většinou se kryje s rokem kalendářním.

Územní samospráva je nestátní subjekt. Stát ovlivňuje postavení, funkce i hospodaření územní samosprávy prostřednictvím zákonů i prostřednictvím rozdělování finančních prostředků. Územní samospráva musí dodržovat fiskální disciplínu dle pravidel

hospodaření územních rozpočtů. Dlouhodobým cílem hospodaření obce by měl být vyrovnaný rozpočet, kdy příjmy převyšují výdaje obce (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

1.4.4 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled představuje nástroj, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Každý územní samosprávný celek ho sestavuje nejméně ve čtyřech základních ukazatelích:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

Sestavování rozpočtového vřledu umožňuje obcím uvažovat o svých finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu než jeden kalendářní rok, což je důležité zejména pro plánování investičních potřeb (Provazníková, 2015).

1.4.5 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je základním dokumentem, který zajišťuje jednotnou klasifikaci příjmů a výdajů v celé rozpočtové sfěře. Rozpočtová skladba v ČR upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů a mimorozpočtových peněžních fondů obcí. Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace. Příjmy a výdaje třídí jako peněžní operace, které mají charakter operací veřejných. Je založena na využití principu peněžních pohybů, připsání peněžních prostředků na bankovní účet či jejich odepsání kromě operací pokladny, které se promítnou do příjmů, až se zúčtují s bankovním účtem.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska:

- odpovědnostního – příjmy a výdaje státního rozpočtu, je pro obce nepovinné,
- druhového třídění příjmů a výdajů, které umožňují propojení na účetnictví – umožňuje odlišit třídy, seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé položky příjmů a výdajů,
- odvětvového – třídění podle účelu použití finančních prostředků,
- konsolidačního – příjmy a výdaje se třídí na záznamové jednotky, umožňuje vyloučení duplicit,
- zdrojového – třídění podkladové, prostorové a nástrojové,
- doplňkového – týká se jen výdajů,
- účelového – třídí jen výdaje z hlediska účelu rozpočtového přesunu,
- transferového – sleduje účel transferů (Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě; Paroubek, 2015).

1.5 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce jsou různorodé. Z ekonomického hlediska je vhodné odlišování příjmů, které může územní samospráva ovlivnit svým rozhodnutím či svou činností a příjmů, které ovlivnit nemůže. Závazně člení příjmy rozpočtová skladba. Příjmy plánuje výkonný orgán obce a schvaluje je volený orgán – zastupitelstvo obce (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Příjmy rozpočtu obce tvoří především:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv – příjmy z pronájmu a prodeje majetku,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,

- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti – správní poplatky za správní úkony, které obce vykonávají v rámci přenesené působnosti,
- výnosy z místních poplatků,
- výnosy daní nebo podíly na nich,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů, patří do příjmů obce (Otrusínová, Kubíčková, 2011)

V průměru polovinu příjmů obcí tvoří daňové příjmy. Představuje to především obcím svěřená daň z nemovitostí, a dále daně sdílené jako část celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických osob, daně z příjmu právnických osob a daně z přidané hodnoty. Daňový charakter mají i místní poplatky, které jsou dané zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Zastupitelstvo obce se rozhoduje, zda budou a v jaké výši poplatky vybírány. Součástí daňových příjmů jsou i správní poplatky, které zahrnují poplatky za správní úkony a rozhodnutí (Lajtkepová, 2013).

Významnou součástí příjmů obecních rozpočtů jsou dotace (transfery). Dotace v současné době tvoří rozhodující část příjmů. Dotace je možné klasifikovat z několika hledisek. Podle jejich účelovosti se rozdělují na účelové a neúčelové. Účelové jsou poskytovány na konkrétní vymezený účel. Nevýhodou je jejich přesná zúčtovatelnost – nesmějí být použity na jiné potřeby, než na jaké byly poskytnuty. Nevyčerpaná část dotace musí být vrácena. Účelové dotace mohou být:

- s finanční spoluúčastí příjemce – motivují příjemce dotace na dosazení vlastních příjmů, které jsou podmínkou pro její poskytnutí,

- bez finanční spoluúčasti – jsou poskytnuty nezávisle na konkrétní částce vlastních příjmů.

Neúčelové dotace vyrovnávají a zmírňují rozdíly mezi oblastmi. Nejsou použity na konkrétní účel nebo potřebu, obce mají možnost rozhodnutí, na které potřeby budou použity. Dají se rozdělit z hlediska časového na:

- běžné dotace – jsou poskytovány na financování provozních, běžných potřeb, nejčastěji se poskytují jako účelové dotace, jsou vázány na vymezený ukazatel,
- kapitálové dotace – jsou určeny na financování kapitálových potřeb, jsou účelové a tedy zúčtovatelné (Lajtkepová, 2013).

1.6 Výdaje rozpočtu obce

Územní samospráva se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Rozhodující část výdajů rozpočtů územní samosprávy jsou proto alokační výdaje na zabezpečení veřejných statků a část z nich jsou mandatorní výdaje.

Výdaje rozpočtů územní samosprávy se člení podobně jako u ostatních rozpočtů. Závazné členění pokrývá rozpočtová skladba. Důležité je členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování na plánované a neplánované, protože územní samospráva není soběstačná. Rozhodující podíl výdajů musí být dobře plánovatelný, což je úkolem rozpočtového plánovače. Největší skupinu výdajů rozpočtů tvoří alokační výdaje, které jsou spojené se zabezpečováním veřejných statků. Mezi alokační výdaje patří výdaje:

- na preferované veřejné statky, např. základní vzdělání,
- na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, např. obecní hasiči,
- na veřejné osvětlení,
- na veřejné komunikace,
- na veřejnou zeleň,

- na třídění odpadu aj.

Alokační výdaje mají i stabilizující účinky. Prostřednictvím nákupů služeb od soukromých firem ovlivňují obce celkovou poptávku, to má vliv na růst pracovních příležitostí, případně snižování míry nezaměstnanosti v obci (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Nenávratné výdaje na financování veřejných statků tvoří nejdůležitější skupinu výdajů. Měly by být kryté výnosem tzv. svěřených a sdílených daní, popřípadě místních poplatků, zčásti dotacemi z rozpočtové soustavy. Kapitálové výdaje na investice do lokálního nebo regionálního veřejného sektoru jsou nenávratné nebo nepřímo návratné. Jestliže obec použije na financování investic velký podíl návratných úvěrů a půjček, může se stát, že v dalších letech bude splácení půjček obrovským břemenem a pohltí část výdajů rozpočtu (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Běžné výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby obce. Jsou určeny na platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody, paliv, energií, nákup služeb a na sociální dávky. Kapitálové výdaje slouží zejména na financování dlouhodobých potřeb přesahujících období jednoho rozpočtového roku. Vycházejí z rozložení a postupu realizace projektů až do doby jejich ukončení (Provazníková, 2015).

V následující tabulce je zobrazeno obecné schéma rozpočtu obce.

Tabulka 2: Struktura rozpočtu obcí

PŘÍJMY	VÝDAJE
BĚŽNÉ	BĚŽNÉ (neinvestiční)
Daňové	Mzdy a platy
- svěřené daně	Povinné pojistné za zaměstnance
- sdílené daně	Materiálové
- místní poplatky	Energie
Nedaňové	Nájemné
- poplatky za služby	Sociální dávky
- příjmy z pronájmu majetku	Výdaje na municipální podniky
- příjmy od organ. složky a příspěv. org.	Sankce za porušení rozpočtové kázně
- zisk obecních podniků	Úroky
Dividendy z akcií, přijaté úroky	Pokuty
Transfery (dotace)	Ostatní (dary)
KAPITÁLOVÉ	Dotace vlastním O. S. a jiným subjektům
Z prodeje majetku	Neinvestiční příspěvky P. O.
Z prodeje akcií a majetkových podílů	Výdaje na sdružování finančních prostředků
Kapitálové transfery	Příspěvky dobrovolným svazkům obcí
Přijaté úvěry	KAPITÁLOVÉ
Příjmy z emise komunálních obligací	Na hmotný a nehmotný majetek
Přijaté splátky půjček	Nákup cenných papírů
OSTATNÍ	Kapitálové poskytnuté dotace O. S.
Doplňkové	Investiční příspěvky P. O.
Přijaté sankční pokuty	Investiční půjčky různým subjektům
	Splátky úvěrů
	OSTATNÍ

Zdroj: upraveno dle Provazníkové, 2015

1.7 Zadluženost obcí

Zadluženost územních samospráv se týká nejen obcí. Nové postavení a funkce obcí, jejich zaručená samostatnost a suverenita, možnost samostatně nakládat s finančním a nemovitým majetkem motivovala obce k rozvoji podnikání. V roce 2014 byla celková zadluženost obcí v České republice ve výši 88,9 mld. Kč. Velikost celkového dluhu obcí České republiky v roce 2015 činil 86,9 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 2 mld. Kč. Nejvyšší podíl na celkové zadluženosti mají statutární města (Ministerstvo financí ČR, 2005 – 2013).

1.7.1 Struktura dluhu obcí

Mezi zdroje, které obce využívají k financování dluhu, patří nejčastěji bankovní úvěry od peněžních ústavů. Dále jako zdroje financování dluhu slouží emitované komunální dluhopisy a návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu a ze státních fondů. Úvěry obcím poskytuje 22 peněžních ústavů, nejčastěji Česká spořitelna, a. s. a Komerční banka, a. s. Obce výjimečně využívají půjčky z Evropské investiční banky (Provazníková, 2015).

Neúměrné zadlužování některých měst a obcí v 90. letech vedlo k uzákonění zpřísněných podmínek pro jejich hospodaření. Novela zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, stanovila povinnost obce dát přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok auditorem či krajským úřadem u obcí s méně než 5 000 obyvateli. Dalším způsobem kontroly hospodaření obcí je monitoring, který provádí Ministerstvo financí. Každoročně za všechny obce a jimi zřizované příspěvkové organizace vypočítává soustavu informativních a monitorujících ukazatelů a výsledek výpočtu vyhodnotí. K informativním ukazatelům patří například příjmy obce, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, aktiva celkem, cizí zdroje, stav na bankovních účtech, zadluženost, oběžná aktiva a krátkodobé závazky. Monitorující ukazatele jsou podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je k 31. 12. daného roku v intervalu $< 0;1 >$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je vyšší než 25 %, jsou ministerstvem financí požádány o zdůvodnění a o stanovisko zastupitelstva obce. U obcí, které mají ukazatel likvidity

v intervalu $< 0; 1 >$, Ministerstvo financí vyhodnocuje další ukazatele. Zvláštní pozornost věnuje obcím, u kterých se hodnota tohoto indikátoru opakuje. Obcím, u nichž jsou po vyhodnocení všech dostupných podkladů identifikovány vážné problémy s jejich platební schopností, je Ministerstvem financí nabídnuta pomoc, která spočívá v analýze vzniklých problémů a návrzích doporučení, jak postupovat při jejich řešení (Lajtkepová, 2013).

V následující tabulce jsou zobrazeny souhrnné údaje o zadluženosti obcí a měst ČR v letech 2004 – 2015 (v mld. Kč).

Tabulka 3: Zadluženost obcí a měst ČR v letech 2004 – 2015 v mld. Kč

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Úvěry	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1
Komunální dluhopisy	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0	13,8	15,0	11,8	10,7
Přijaté návratné finanční výpomoci	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1
Celkem	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9

Zdroj: vlastní zpracování dle Ministerstva financí, 2003 - 2014

1.7.2 Příčiny zadluženosti obcí

Jak již bylo zmíněno, vysoké nároky na kapitálové výdaje obcí v 90. letech způsobily vysoká tempa růstu dluhu obcí. Většina kapitálových výdajů obcí směřuje na projekty, které nejsou ziskové, tj. jejich realizace nepřinese žádné peníze na splacení dluhu. Alokace dotací a kritéria pro přidělování investičních dotací zvyšují zadluženost zejména malých obcí. Obvyklou podmínkou pro přidělování investičních dotací je finanční spoluúčast investorské obce na realizaci daného investičního záměru. Obce většinou tento problém řeší přijetím úvěru od peněžního ústavu.

Zvyšování dluhu obcí může nastat také v souvislosti s možností čerpání finančních prostředků územní samosprávou ze strukturálních fondů EU. Ty vyžadují vlastní finanční spoluúčast žadatele a mohou vytvářet tlak na další zadluženost obcí. Profinancování projektů ze strukturálních fondů je zpravidla uskutečněno až po jejich celkové realizaci. Obec je nucena půjčit si finanční prostředky na celou realizaci projektu (Provazníková, 2015).

1.7.3 Regulace zadluženosti územních samosprávných celků

Obce mají v současné době v České republice poměrně liberální přístup na všechny finanční trhy. Mají volný přístup k přijímání úvěrů v české i zahraniční měně. Mohou si půjčovat od jakéhokoli finančního ústavu, za jakýmkoli účelem, za jakýchkoli podmínek, časových lhůt a úrokových sazeb.

Ústavní právo chrání vlastnické právo obcí tím, že vlastnické právo všech vlastníků má stejný obsah a ochranu. Z tohoto pohledu se v rozpočtových pravidlech ani v ústavě neobjevují žádné regulace vlastnických práv (Provazníková, 2015).

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je stanovena působnost orgánů obce při rozhodování o majetkoprávních úkonech a finančním hospodaření. Zejména je stanoveno, že o nejdůležitějších úkonech rozhoduje vrcholný orgán, tedy zastupitelstvo obce. V zákoně je taxativně vymezeno, kdy obce mohou přijmout roli ručitele:

„Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma:

- a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,*
- b) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,*
- c) těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,*
- d) těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %,*

e) bytových družstev,

f) honebních společenstev. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Ministerstvo financí nemá možnost ovlivnit výši navrženého eventuelního schodku rozpočtu obce. Tato pravomoc je v kompetenci zastupitelstva obce v samostatné působnosti. Některé zákony, které upravující hospodaření územních samosprávných celků, obsahují ustanovení, která nepřímým způsobem omezují nadměrnou zadluženost. V zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jsou ustanovení, podle nichž:

- roční rozpočet se sestavuje podle rozpočtového výhledu a je povinný,
- roční rozpočet se sestavuje nejčastěji jako vyrovnaný,
- rozpočet může být schválen jako schodkový v případě, že bude doloženo, jakým způsobem bude pokryt uvažovaný schodek,
- rozpočet musí být vypracován na základě rozpisu platného státního rozpočtu,
- obec nemůže uzavřít společenskou smlouvu o založení veřejné obchodní společnosti, smlouvu o tichém společenství nebo nemůže být komplementářem komanditní společnosti,
- je stanovena sankce za neprovedené přezkoumání hospodaření a nezveřejnění zprávy z tohoto přezkoumání (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech; Provazníková, 2015).

K přímým a nepřímým nástrojům k omezování zadluženosti územních celků lze zařadit:

- povolování emise komunálních obligací Ministerstvem financí ČR. Podle zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, musí obec pořádat Ministerstvo financí o souhlas s vydáním komunálního dluhopisu jako povinnou přílohu žádosti o schválení emisních podmínek. Zákon neumožňuje, aby emitentem byla banka, která z prodeje dluhopisů poskytne úvěr obci a ručí svým majetkem,

- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, stanovuje, že přezkoumání je zaměřeno nejen na nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního samosprávného celku, dodržování předpisů pro finanční hospodaření obcí, zadávání a realizaci veřejných zakázek, ale také na pohledávky územního samosprávného celku, na závazky a na zástavy majetku územního samosprávného celku ve prospěch třetí osoby,
- v letech 2000 až 2007 se používal ukazatel dluhové služby, který nesměl přesáhnout 30 %. Pokud byla hranice překročena a nebyla uspokojivě vysvětlena, byli informováni poskytovatelé dotací. Poskytovatelé mohli uplatnit tuto skutečnost při rozhodování o poskytnutí nových účelových dotací a půjček,
- v roce 2017 vláda schválila zákona o rozpočtové odpovědnosti č. 23/2017.

Cílem finanční ústavy je zabezpečit rozpočtovou kázeň a dlouhodobě zdravé veřejné finance stanovením pravidel rozpočtové odpovědnosti. Návrh počítá se zavedením tzv. dluhové brzdy při zadlužení 55 % HDP. Obce potom budou mít povinnost schválit svůj rozpočet na další rok jako vyrovnaný nebo přebytkový. Zadlužení by nemělo přesáhnout 60 % průměru celkových příjmů za poslední čtyři roky. Pokud se tak stane, obce budou muset celkovou výši svého dluhu snížit o 5 % z rozdílu mezi výši svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 roky (Provazníková, 2015).

1.7.4 Monitoring hospodaření obcí

Usnesením Vlády České Republiky č. 1935 ze dne 12. listopadu 2008 o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby, vláda schvaluje monitoring hospodaření obcí.

Monitoring hospodaření obcí je dalším prvkem v systému právní odpovědnosti. Obcím sice neukládá žádné další povinnosti, ale v případě překročení hodnot tzv. monitorovacích ukazatelů vyžaduje minimálně vysvětlení důvodů, které k tomuto překročení vedly. Přístup k regulaci zadlužení v ČR byl a stále je velmi liberální, přijetí úvěru nebo vydání komunálních obligací schvaluje zastupitelstvo obce. Není nutný souhlas žádného dalšího subjektu. Rovněž není stanoveno maximální povolené

zadlužení. Záleží na věřiteli, kolik je ochoten půjčit. Hlavním regulačním mechanismem je trh.

Od roku 2010 sleduje Ministerstvo financí hospodaření obcí pomocí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Ministerstvo financí každý rok provádí výpočet SIMU za všechny obce a vyhodnotí výsledky výpočtů.

Tento monitoring nahradil regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí dluhové služby, který se používal v letech 2004 – 2009. Hlavním cílem Ministerstva financí je identifikovat obce, které mají nebo by v budoucnu mohly mít problémy s platební schopností, a ve spolupráci s Ministerstvem vnitra těmto obcím pomoci analyzovat problémy a doporučit jejich řešení (Sedmihradská, 2015).

Na základě usnesení vlády ČR bude Ministerstvem financí prováděn monitoring hospodaření obcí pomocí šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů. Cílem monitoringu je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky.

1.7.4.1 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

Tabulka 4: Informativní a monitorující ukazatele

A. Informativní ukazatele	B. Monitorující ukazatele
1) počet obyvatel	13) podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
2) příjem celkem (po konsolidaci)	18) celková (běžná) likvidita
3) úroky	
4) uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	
5) dluhová služba celkem	
6) ukazatel dluhové služby (v %)	
7) rozvaha aktiv a pasiv	
8) cizí zdroje	
9) stav na bankovních účtech	
10) úvěry a komunální obligace	
11) přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	
12) zadluženost celkem	
14) podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	
15) zadluženost na 1 obyvatele	
16) oběžná aktiva	
17) krátkodobé závazky	

Zdroj: vlastní zpracování dle Provazníkové, 2015

Výpočet jednotlivých ukazatelů dle předchozí tabulky je následující.

Dluhová služba celkem = úroky + uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků

Ukazatel dluhové služby = dluhová služba celkem/příjem celkem

Zadluženost celkem = úvěry + dluhopisy + přijaté návratné finanční výpomoci + ostatní dluhy

Podíl zadluženosti na cizích zdrojích = zadluženost celkem/cizí zdroje

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům = cizí zdroje/aktiva celkem

Celková likvidita = oběžná aktiva/krátkodobé závazky (Máče,2013).

1.7.4.2 Procesní postup

Ministerstvo financí každoročně provede, z předložených finančních a účetních výkazů, výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a vyhodnotí výsledky výpočtu. Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 % budou osloveny dopisem ministra financí a požádány o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva obce. Ministerstvo financí bude po obdržení vyjádření daných obcí, informovat vládu ČR o výsledku monitoringu hospodaření obcí za příslušný rok. Ministerstvo financí také vyhodnotí hospodaření ostatních obcí, včetně jimi zřízených příspěvkových organizací, s ukazatelem celkové likvidity v intervalu $<0; 1>$ s pomocí výše uvedených ukazatelů, přičemž pozornost bude věnována zejména obcím, které se v tomto intervalu vyskytly opakovaně. Obcím, u nichž budou i po vyhodnocení všech dostupných podkladů identifikovány vážné problémy s jejich platební schopností, bude ze strany Ministerstva financí, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra nabídnuta pomoc, která bude spočívat v analýze vzniklých problémů a návrhů doporučení, jak postupovat při jejich řešení. Monitoring hospodaření obcí nevyžaduje dodatečné administrativní ani finanční nároky na rozpočty a chod obcí. Obce nejsou povinny Ministerstvu financí zasílat vyplněnou tabulku SIMU (Ministerstvo financí, 2005 – 2013).

Tabulka 5: Časový harmonogram

Termín	Krok
10. února	MF obdrží výkazy od obcí a příspěvkových organizací
březen	MF provede výpočet informativních a monitorujících ukazatelů a jejich vyhodnocení
duben	rozeslání dopisů ministra financí dotčeným obcím
červen	dotčené obce vysvětlí a zdůvodní neuspokojivý stav
3. čtvrtletí	MF informuje členy vlády
říjen	MF zveřejní ukazatele SIMU

Zdroj: vlastní zpracování dle Ministerstva financí, 2005 - 2013 a Sedmihradská, 2015

1.7.5 Alternativní ukazatele zadluženosti

Odborníci se přiklánějí ke sledování a analyzování dluhové kapacity územních samosprávných celků nejen jedním ukazatelem, ale pomocí celé soustavy ukazatelů.

Nejčastější z nich jsou:

- **Poměr dluhové služby k běžným příjmům B/A**

A: běžné příjmy – odhad běžných příjmů v jednotlivých letech po dobu životnosti dluhu včetně případných výnosů, které realizace projektu přinese a neinvestičních nákladů po dokončení projektu spojených s jeho provozováním

B: dluhová služba v jednotlivých letech:

a) splátky jistiny dluhu,

b) úroky,

c) záruky podle kalendáře splatnosti dlužníka, za jehož půjčku, či úvěr se obec zaručila,

d) splátky půjček v jednotlivých letech, které obec poskytl.

- **Saldo běžného rozpočtu** – přebytek běžného rozpočtu (běžné příjmy – běžné výdaje) *se rovná* roční dluhová služba

- **Běžné příjmy** (svěřené daně, poplatky, sdílené daně, běžné dotace)

minus běžné výdaje

minus současná dluhová služba

minus současné závazky vyplývající ze současných projektů, nebo poskytnutých garancí

minus poskytnuté půjčky

to se rovná budoucím zdrojům pro novou dluhovou službu

- **Čistý provozní výsledek – přebytek/deficit**

opakující se běžné příjmy

minus opakující se neinvestiční výdaje

to *se rovná* čistý provozní přebytek – budoucí zdroj pro novou dluhovou službu

Podkladem pro získání údajů k výpočtu výše uvedených ukazatelů jsou výkazy hospodaření územních samosprávných celků a údaje z rozpočtových výhledů. V České republice kvalitní analýzu ztěžují časté změny v daňových zákonech a zákona o rozpočtovém určení daní, což neusnadňuje provádět reálné prognózy budoucích příjmů a výdajů. Výše dluhové služby je důležitým ukazatelem, nemusí ale být tím rozhodujícím pro posouzení hospodaření obce. Celou analýzu je potřeba posuzovat podle účelnosti zadlužení obce, podle velikosti majetku obce a s ohledem na celkovou ekonomickou situaci obce (Provazníková, 2015).

1.7.6 Preventivní opatření zadluženosti

Výše uvedená regulace zadluženosti územních samospráv v České republice je spíše nepřímá. V České republice chybí přijetí určitých institucionálních pravidel, která by jasně definovala postupy řešení v případě platební neschopnosti obcí. Například zákon o bankrotu územních samospráv by definoval signály ze strany ústřední vlády finančním trhům, že jejich dluhy nejsou implicitně ani explicitně kryty ústřední vládou. Diskutuje se o legislativním řešení úpadku obcí buď zvláštním zákonem nebo novelou insolvenčního zákona. V úvahu také připadá oddlužení jako jeden z nejvhodnějších způsobů řešení úpadku obcí.

Chybí také definice majetku, který nelze zastavit – mělo by jít o majetek, který slouží k uspokojení základních veřejných služeb ve vymezeném rozsahu (např. radnice, školy, nemocnice, komunikace). Naopak by obec mohla zastavit ostatní budovy, pozemky a movité věci, které nejsou součástí majetku, který nelze zastavit.

Mělo by platit, že územní samospráva může používat cizí zdroje jako úvěr, půjčka apod. jen pro financování kapitálových výdajů a nikoli výdajů běžných. Výše dluhu územní

samosprávy by měla souhlasit s rozsahem jejích vlastních příjmů, s jejich stabilitou a předpokládaným vývojem. Financování běžných výdajů dluhem by mělo být zakázané. Výjimkou je krátkodobé financování na překlenutí dočasné mezery mezi příjmy a výdaji.

Pro územní samosprávu by měl platit zákaz pro spekulativní investování. V případě, že chce územní samospráva podnikat na kapitálovém trhu, měli by tuto činnost vykonávat profesionálové. Investování územní samosprávy do akcií by mělo být výrazně omezeno nebo zakázáno. Na rozdíl od jiných zemí v České republice neexistuje agentura či monitorovací orgán, který by se dlouhodobě zabýval analyzováním úvěrových rizik, monitorováním dluhů obcí a úvěrovým ratingem (Provazníková, 2015).

Společnost Czech Credit Bureau, a. s. (CCB) je jednou ze zakladatelských firem poskytujících úvěrový rating a jezdím ze zpracovatelů tzv. bankovního registru klientských informací. Od roku 2003 realizuje rating měst a obcí prostřednictvím internetu. Internet rating CCB je služba, která spočívá v dodávce ratingu obce především poskytovatelům úvěrů obcím. Cílem projektu je prevence proti úvěrovému riziku v oblasti financování komunálních projektů. Výpočet ratingu municipality zajišťuje extranetová aplikace, jejíž nedílnou součástí je kompletní periodicky aktualizovaná databáze finančních a nefinančních údajů o všech obcích v ČR. Z údajů, které jsou v databázi uloženy, se určuje stupeň finanční a nefinanční bonity.

Finanční bonita je určena pomocí dvaceti kritérií, které popisují finanční stabilitu. Nejvýznamnější jsou zadluženost v přepočtu na obyvatele a její vztah k hodnotě pasív, resp. aktiv, saldo rozpočtu – zejména běžných příjmů a výdajů a výše dluhové služby. Výpočet nefinanční bonity je charakterizován pomocí sedmi kritérií, mezi které patří infrastruktura, nezaměstnanost, podnikatelské zázemí, věková struktura obyvatelstva apod. Kombinací finanční a nefinanční bonity vzniká ratingový stupeň definující věřitelské riziko. V průběhu let se rating stal ukazatelem pro souhrnné hodnocení obcí (Provazníková, 2015).

Souhrn možných opatření, která by přispěla k omezování nežádoucího zadlužení obcí je uveden v následující tabulce.

Tabulka 6: Možnosti koordinace zadluženosti územních samospráv

Preventivní opatření	Sankční opatření
omezení zástavy majetku	nucená správa obce
omezení ručení za třetí osobu	neplatnost majetkoprávních úkonů
limit výše celkové zadluženosti	
omezení poměru dluhové služby	
obezřetnější přijímání úvěru	
zákaz financovat běžné výdaje cizími zdroji	
zákaz spekulativního investování	
pojistné mechanismy zadlužených obcí, založení monitorovací agentury a lepší evidence dluhů a majetku obcí	
povinný rating obcí	

Zdroj: upraveno dle Provazníkové, 2015

Jak z předchozího textu vyplývá, problém zadluženosti se jinak týká malých obcí s malým objemem rozpočtů a nedostatečným kvalifikačním zázemím představitelů těchto obcí, než měst velkých, která jsou zadlužena všechna, ale rizikovost vyplývající z neschopnosti splácet dluh je u nich minimální. Z tohoto důvodu i opatření k regulaci zadluženosti a ukazatele dluhové služby je nutno posuzovat v širších souvislostech a vycházet podle individuálních podmínek jednotlivých obcí (Provazníková, 2015).

1.8 Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Podle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti je možnost zadlužení územních samosprávných celků stanoveno takto:

(1) Územní samosprávný celek hospodáří v zájmu zdravých a udržitelných veřejných financí tak, aby výše jeho dluhu nepřekročila k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

(2) Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej

v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

(3) Nesníží-li územní samosprávný celek svůj dluh a jeho dluh k následujícímu rozvahovému dni převyšuje 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, ministerstvo v následujícím kalendářním roce rozhodne podle zákona o rozpočtovém určení daní o pozastavení převodu jeho podílu na výnosu daní.

Mezi příjmy územního samosprávného celku patří souhrn všech peněžitých plnění přijatých do rozpočtu v průběhu rozpočtového roku. Za dluh se označuje hodnota nesplacených závazků z vydaných dluhopisů, přijatých úvěrů, zápůjček a návratných finančních výpomocí, realizace plnění ze záruk a vystavených směnek.

Ministerstvo financí každý rok zpracovává a vyhodnocuje údaje o příjmech a dlužích územních samosprávných celků. Ministr financí informuje o výsledcích hodnocení vládu. Ministerstvo financí také zveřejňuje seznam územních samosprávných celků, jejichž výše dluhu převyšuje 60 % průměru jejich příjmů za poslední 4 rozpočtové roky (zákon č. 23/2017 Sb., 2017).

Od roku 2018 vláda chystá novelizaci zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Změna zákona by měla spočívat v tom, že pokud zadlužení veřejných rozpočtů překročí 55 % hrubého domácího produktu, vláda a další úřady budou muset přijmout nápravná opatření. Vláda by musela předložit návrh státního rozpočtu tak, aby vedl k dlouhodobě udržitelnému stavu veřejných financí. Obce a další instituce by musely mít rozpočty přinejmenším vyrovnané. Přijetí zákona o rozpočtové odpovědnosti vyžaduje po České republice i Evropská unie. Zákon také počítá s tím, že vláda by při zadlužení veřejných financí o více než 60 % hrubého domácího produktu, navrhla postupy pro jeho snížení. Zákon stanoví povinnosti pro obce, pokud jejich zadlužení překročí tuto hranici. V případě, že by obce dluh nesnížily, přišly by o svůj podíl na daňovém výnosu.

2 ANALÝZA A ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA

Ve druhé části diplomové práce se budeme věnovat analýze hospodaření města Havlíčkův Brod a jejímu zhodnocení.

2.1 Charakteristika města Havlíčkův Brod

Město Havlíčkův Brod se nachází ve středu České republiky. Leží na řece Sázavě a jeho rozloha je 69,94 km². K 1. 1. 2016 měl Havlíčkův Brod 23 363 obyvatel (Městský úřad Havlíčkův Brod, 2016).

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, se Havlíčkův Brod stal od 1. 1. 2003 obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem.

Obrázek 1: situování města Havlíčkův Brod (vlastní zpracování, mapy.cz)

2.1.1 Od historie k současnosti města

Vznik Havlíčkova Brodu se datuje od 2. poloviny 13. století, kdy bylo založeno na Haberské stezce u osady Brod město jménem Smilův Brod. Od doby krále Jana Lucemburského neslo jméno Německý Brod. Po skončení 2. světové války bylo přejmenováno na Havlíčkův Brod. Brod byl nejprve významným hornickým městem s těžbou stříbra, později se stal centrem řemeslnictví a zemědělství. Při dobytí

Žižkovým husitským vojskem byl v roce 1422 Německý Brod úplně zničen. Od roku 1850 sídlilo v Německém Brodě okresní hejtmanství, soud, berní úřad a správní centrum s městským úřadem. Byl zde rozšířen textilní a bramborářský průmysl. Dlouholetou tradici má ve městě i zdejší pivovar Rebel a mlýn.

Město odchovalo i hostilo řadu významných osobností, mezi něž patří Jan Václav Stamic, Josef Dobrovský, Bedřich Smetana, Jan Zrzavý a mnoho dalších. Roku 1924 město uctilo památku K. H. Borovského odhalením pomníku s bronzovou sochou autora Bohumila Kafky. Občané vyjádřili svou úctu ke K. H. Borovskému i v květnu roku 1945, kdy pojmenovali město na Havlíčkův Brod.

Nyní je město právnickou osobou, která v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Město má vlastní majetek a finanční zdroje, se kterými hospodaří za podmínek stanovených zákonem.

Starostou je od roku 2010 Mgr. Jan Tecl, MBA, město má také tři místostarosty. Dalšími orgány obce jsou zastupitelstvo města a rada města. Město má také své výbory zastupitelstva a osadní výbory. Městský úřad se skládá z tajemníka, personálně mzdového oddělení, oddělení útvaru vnitřního auditu, oddělení řízení projektů a odborů (odbor dopravy, životního prostředí, vnitřních a vnějších vztahů, stavební úřad, živnostenský úřad, ekonomický odbor a další).

Město Havlíčkův Brod spolupracuje s několika partnerskými městy. Nejdelší spolupráce je s městem Spišská Nová Ves na Slovensku, dále s přístavem Brielle v Nizozemsku a s městem Brixen v Itálii.

Město zřizuje tyto příspěvkové organizace:

- Technické služby Havlíčkův Brod,
- Sociální služby města Havlíčkův Brod,
- AZ CENTRUM - Středisko volného času,
- mateřská škola Korálky a její odloučená pracoviště,

- Základní umělecká škola J. V. Stamice,
- Základní škola a Mateřská škola Wolkerova,
- Základní škola Konečná,
- Základní škola Nuselská,
- Základní škola V Sadech,
- Základní škola Štáflova.

Ve městě dále působí instituce: Městská policie, Katastrální úřad, Okresní soud, Okresní nemocnice, Psychiatrická léčebna, Krajská knihovna Vysočiny, Pedagogická knihovna, Česká inspekce životního prostředí, Muzeum Vysočiny a Galerie výtvarného umění. Ve městě se také nalézá značné množství neziskových organizací, například Mateřské centrum ZVONEČEK, Český červený kříž, Oblastní charita Havlíčkův Brod (Městský úřad Havlíčkův Brod, 2016).

2.2 Analýza rozpočtového hospodaření

V této části bude nejprve představeno finanční hospodaření města Havlíčkův Brod z rozpočtového pohledu.

Tabulka 7: Rozpočet města Havlíčkův Brod

v tis. Kč		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Příjmy	SCH. R.	609 692	467 044	418 189	434 371	427 186	444 984	424 512
	UP. R.	766 872	625 549	462 762	466 182	465 084	477 829	463 009
	SK. R.	745 328	594 900	444 682	484 633	468 322	485 032	492 070
Výdaje	SCH. R.	767 040	599 646	450 467	469 591	505 708	466 440	445 582
	UP. R.	888 328	740 348	498 197	504 004	552 363	519 566	500 608
	SK. R.	821 695	660 810	427 116	457 867	506 465	473 310	472 851
Saldo	SCH. R.	-157 348	-132 602	-32 278	-35 220	-78 522	-21 456	-21 070
	UP. R.	-121 456	-114 799	-35 435	-37 822	-87 279	-41 737	-37 599
	SK. R.	-76 367	-65 910	17 566	26 766	-38 143	11 722	19 219

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Zkratky:

SCH. R. – schválený rozpočet

UP. R. – upravený rozpočet

SK. R. – skutečný rozpočet

Z tabulky je patrné, že v období 2010 až 2016 byl vždy schválený rozpočet města deficitní, tj. plánované výdaje převyšovaly plánované příjmy. Město Havlíčkův Brod nedodrží vyrovnanost rozpočtu. Jak je ale vidět z následujících tabulek, město má deficitní pouze kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet by měl být vždy kladný, to rozpočty splňují ve všech sledovaných letech. Schválené rozpočtové deficity byly vždy kryty vlastními zdroji z minulých let. Jde o finanční prostředky vytvořené na běžném účtu a fondech města. Od roku 2007 město používá fond, který se nazývá Fond strategických rezerv, který má sloužit k financování finančně náročných projektů. V následující tabulce je zobrazen vývoj Fondu strategických rezerv v průběhu let 2010 až 2016.

Tabulka 8: Fond strategických rezerv

V tis. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fond strategických rezerv	127 828	132 525	133 525	132 901	132 888	132 588	132 683

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016

Upravený rozpočet města zobrazuje, že v každém roce byly provedeny rozpočtové změny. Největší úpravy můžeme pozorovat v roce 2010, kdy byly upravené příjmy navýšeny o 157 180 tis. Kč a výdaje o 121 288 tis. Kč. Nejvýznamnější podíl na tom má skutečnost, že město dostalo darem Kasárna od Ministerstva spravedlnosti. Výrazné upravení rozpočtu můžeme sledovat i v roce 2011, kdy příjmy byly upraveny o 158 505 tis. Kč a výdaje byly navýšeny o 140 702 tis. Kč. I změny v roce 2011 mají ještě dohru z daru kasáren a jejich následného prodeje. V dalších letech už nejsou tak vysoké rozdíly mezi schváleným a upraveným rozpočtem. Upravený rozpočet by měl co

nejvíce odpovídat skutečnému rozpočtu, avšak je vidět, že město Havlíčkův Brod takto upravený rozpočet neplní. Upravený rozpočet byl ve sledovaném období 2010 až 2016 schodkový, ale skutečný rozpočet byl v roce 2012, 2013, 2015 a 2016 kladný. V roce 2010, 2011 a 2014 je skutečný rozpočet schodkový, ale schodek je nižší než se původně plánovalo v průměru o 47 milionů Kč. Vzniká problém s nedodržením plánovaného rozpočtu.

Z tabulky č. 7 lze vyčíst, že plnění příjmu je v průměru kolem 98 %. U výdajů je situace méně příznivá, každý rok jsou nadhodnoceny a jejich plnění je v průměru jen 90 %. Neplnění rozpočtu nastává z důvodu toho, že nebývá plněn kapitálový rozpočet města.

V následujících tabulkách je zobrazen průběh běžného a kapitálového rozpočtu v letech 2010 až 2016. Běžný rozpočet města je ve všech sledovaných letech přebytkový, což je správné a mělo by to tak být. Běžný rozpočet se skládá z běžných příjmů (daňové, nedaňové a přijaté neinvestiční transfery) a běžných výdajů.

Tabulka 9: Běžný rozpočet

Běžný rozpočet (tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Příjmy	564 922	531 153	408 222	424 751	444 317	451 054	482 569
Výdaje	545 591	502 249	339 083	338 954	354 486	373 123	359 469
Saldo	19 331	28 904	69 139	85 797	89 831	77 931	123 100

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor. statnipokladna.cz, 2016

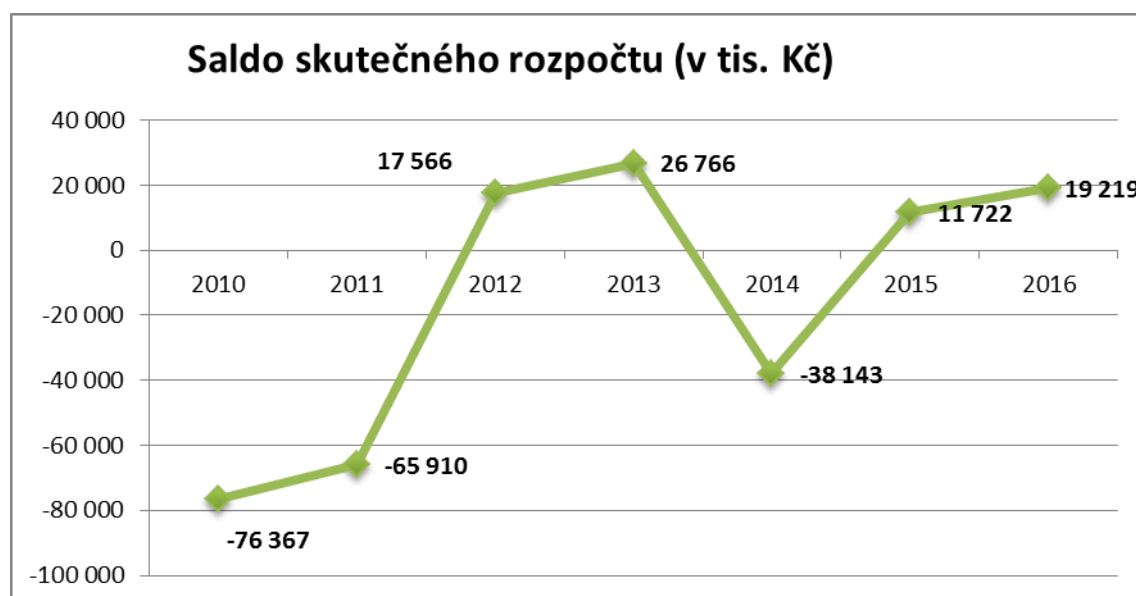
Kapitálový rozpočet je každý rok schodkový, což je způsobeno vysokými investicemi. Vysoké kapitálové příjmy jsou způsobeny zvýšením dlouhodobého hmotného majetku, do kterého město zařadilo objekt Kasárna, který dostalo darem. V každém roce město investuje do správy a údržby silnic ve městě a místních částech města. V roce 2016 město investovalo 91,8 mil. na rekonstrukci základních a mateřských škol. Poměrně velké investice především na výstavbu silnic jsou závislé na dotacích nejčastěji z evropských fondů, často bývá část realizace investic či plnění cílů přesunuty do jiného rozpočtového období. Kapitálový rozpočet se skládá z kapitálových příjmů a přijatých investičních transferů a kapitálových výdajů. Detailněji budou rozebrány příjmy a výdaje v dalších kapitolách.

Tabulka 10: Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet (tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Příjmy	180 405	63 747	36 460	59 882	24 005	33 978	9 501
Výdaje	276 104	158 561	88 033	118 913	151 979	100 188	113 383
Saldo	-95 699	-94 814	-51 573	-59 031	-127 974	-66 210	-103 882

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016

V následujícím grafu je zobrazen vývoj salda skutečného rozpočtu v letech 2010 až 2016.

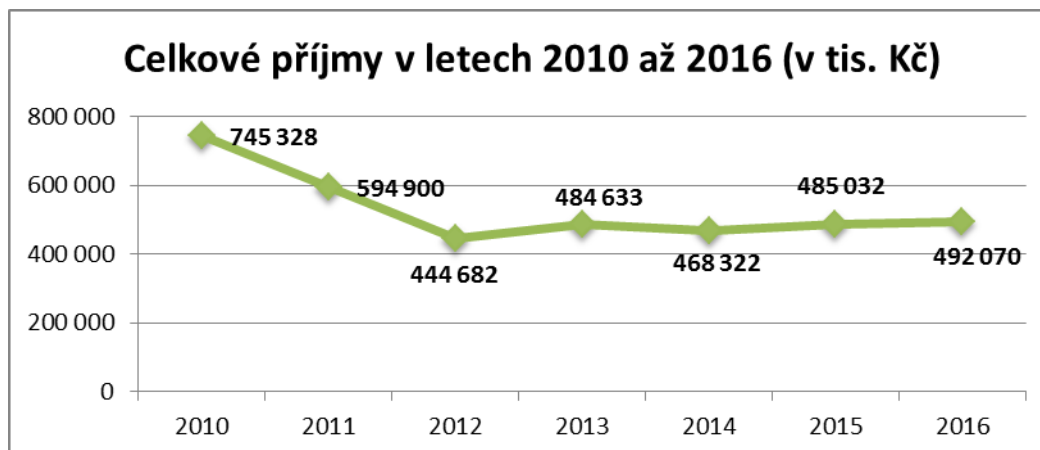
Graf 1: Skutečný rozpočet (vlastní zpracování podle závěrečných účtů města, 2016)

Výrazný schodek v roce 2010 a 2011 je způsoben velkými investičními výdaji. V daných letech byly realizovány významné projekty, například Revitalizační a protipovodňová opatření na Cihlářském potoce a Revitalizace centra města. Schodek v roce 2014 je způsoben výdaji na revitalizaci zeleně a financováním nové dopravní infrastruktury.

2.3 Příjmy města Havlíčkův Brod

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, příjmy města můžeme rozdělit do čtyř kategorií, na příjmy daňové, nedaňové, přijaté transfery a kapitálové příjmy. Nejdříve bude

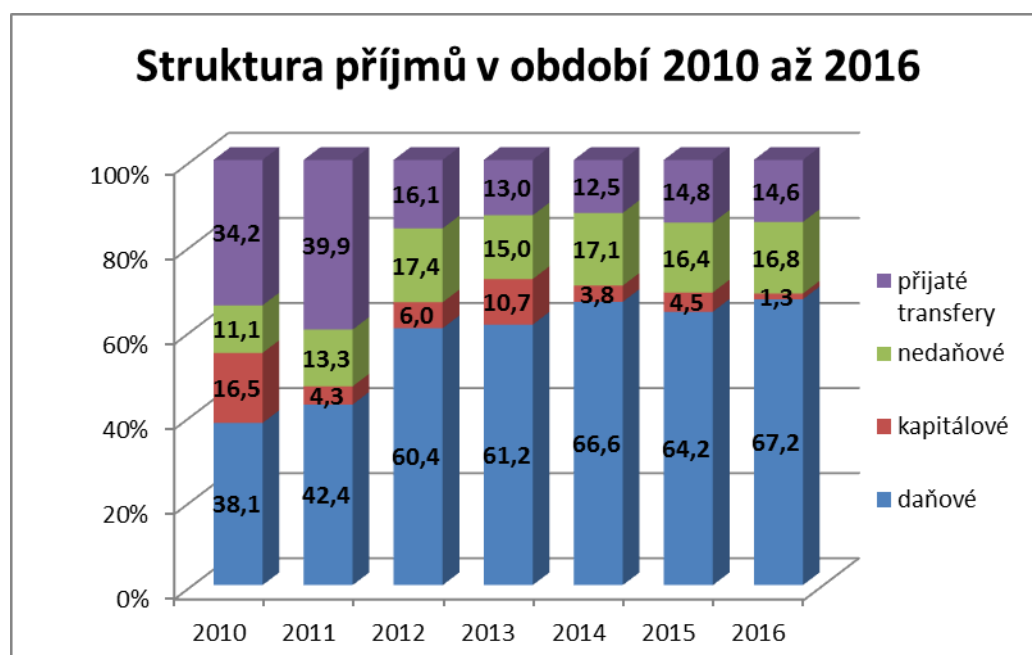
provedena analýza podílu jednotlivých příjmů na celkových příjmech a dále bude charakterizována každá skupina příjmů samostatně.

Graf 2: Celkové příjmy (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)

Vývoj celkových příjmů v průběhu let není konstantní, což znázorňuje graf. Nejvyšší byly příjmy v letech 2010 a 2011 především díky přijatým transferům v podobě příspěvků na péči a investičním dotacím ERDF (European Regional Development Fund). Nejvyšší byly příjmy v roce 2010 a to ve výši 745,3 mil. Kč. Už v roce 2011 dochází k propadu příjmů proti minulému roku o 20,2 %. Vysoké příjmy v letech 2010 jsou způsobeny tím, že město obdrželo darem Kasárna od Ministerstva spravedlnosti. V roce 2012 je propad příjmů ještě větší a to o 25,3 % oproti minulému roku v důsledku sociální reformy (přijaté transfery). V tomto roce byly příjmy nejnižší za celé sledované období ve výši 444,6 mil. Kč. V dalším roce příjmy vzrostly o 40 mil. Kč, což bylo způsobeno především vyššími kapitálovými příjmy. V roce 2014 příjmy znovu lehce poklesly o 4 % oproti minulému roku, i když se zvětšily daňové příjmy o 5,4 %, ale naproti tomu poklesly kapitálové příjmy pouze na 3,8 %. Rok 2015 přinesl mírný nárůst příjmů především přijatých transferů. V roce 2016 příjmy dosahovaly 492,07 mil. Kč, což představuje nárůst oproti roku 2015 o 7,04 mil. Kč.

Struktura příjmů města je zobrazena na následujícím grafu.

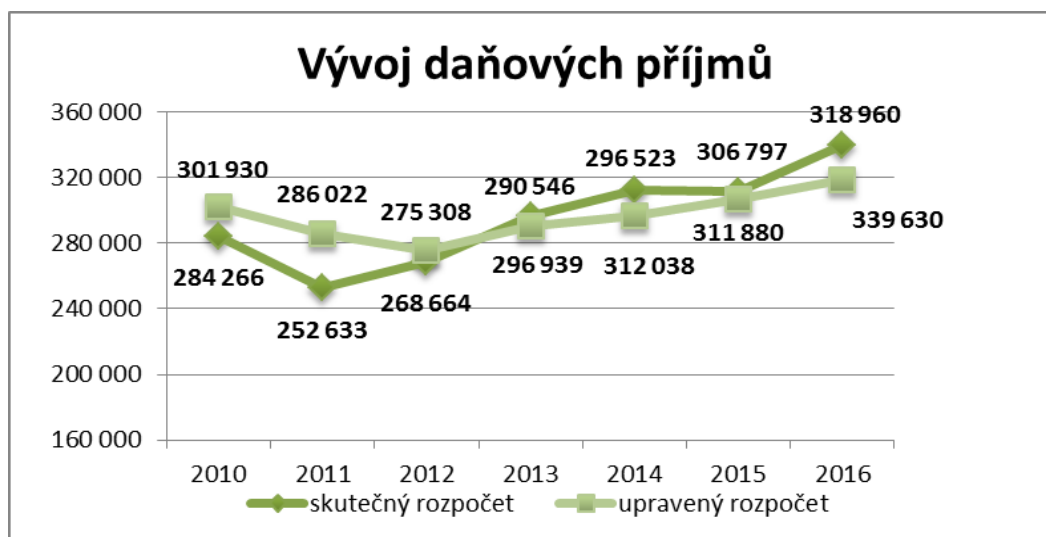
Graf 3: Struktura příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Největší podíl na celkových příjmech mají jednoznačně ve všech sledovaných letech daňové příjmy. V letech 2012 až 2016 tvoří více než 60 % z objemů všech příjmů. Další významnou skupinou příjmů jsou přijaté transfery, které v roce 2010 tvoří 34,2 % ze všech příjmů a v roce 2012 téměř 40 %. V dalších letech se pohybují v hodnotách nižších, do 20 % z celkových příjmů. Další skupinou příjmů jsou nedaňové příjmy, které tvoří v průměru 15,3 %. Nejméně významnou položkou jsou kapitálové příjmy, které jsou nejvyšší v roce 2016 a tvoří 16,8 % z celkových příjmů. V dalších letech je jejich význam poměrně malý.

2.3.1 Daňové příjmy

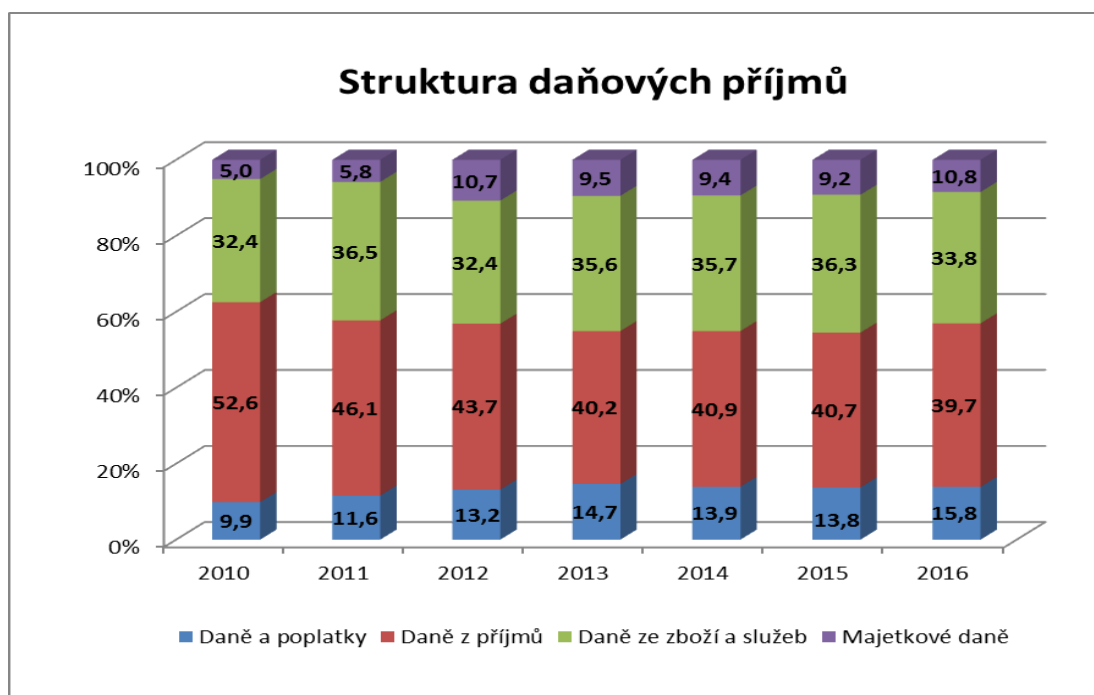
Daňové příjmy města Havlíčkův Brod v průměru tvoří částku 270 mil. Kč. Na výši těchto příjmů nemá město moc velký vliv, jelikož výše daní, které plynou do rozpočtu města, určuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Ve sledovaném období se změnilo rozpočtové určení daní pro rok 2013. Došlo ke změnám podílů obcí na sdílených daních. Rozpočtové určení daní pro rok 2012 a 2013 je zobrazeno v příloze.

Na následujícím grafu je vidět vývoj daňových příjmů podle upraveného a skutečného rozpočtu. Je zde vidět značný rozdíl především v roce 2011, který byl způsoben nenaplněním příjmů ze správních poplatků, v dalších letech je vývoj daňových příjmů přibližně souběžný. Daňové příjmy se v podstatě opakují a je možné jejich vývoj plánovat. Jak je vidět na grafu, skutečné příjmy jsou v podstatě shodné s plánovanými příjmy.

Graf 4: Vývoj daňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Struktura daňových příjmů je vidět na následujícím grafu.

Graf 5: Struktura daňový příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Daňové příjmy tvoří daně a poplatky z vybraných činností a služeb, daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb v tuzemsku a majetkové daně. Největší podíl na daňových příjmech mají daně z příjmů, které se skládají z daní z příjmů fyzických a právnických osob. Daně z příjmů fyzických a právnických osob tvoří v průměru 43,4 % všech daňových příjmů.

Daně z příjmů fyzických osob se skládají z daní z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., dále z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb. a z daní z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů podle § 8 zákona č. 586/1992 Sb. V následující tabulce jsou zobrazeny daně z příjmů fyzických osob ve sledovaném období.

Tabulka 11: Daň z příjmů fyzických osob

DPFO (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
§ 6	45 656	47 894	47 705	51 960	51 868	50 923	62 905
§ 7	15 366	10 962	8 500	5 462	7 205	9 776	7 946
§ 8	3 664	3 935	4 570	5 039	4 739	5 425	6 201

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016

Největší podíl na daních z příjmů fyzických osob mají příjmy podle §6 zákona 586/1992 Sb., o dani z příjmů, příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky. Zahrnují daň odvedenou plátcem – zaměstnavatelem – za vlastní zaměstnance. Dalším příjmem je veškerá daň, která je odvedena na základě daňových priznání ze samostatně výdělečné činnosti jiné, než je závislá činnost, především z podnikání, jiné výdělečné činnosti a pronájmu, která tvoří v průměru 14 %. Nejmenší část tvoří příjmy z daní z kapitálových výnosů, což jsou daně z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů.

Do daní z příjmů patří také příjmy z daní z příjmů právnických osob, které se skládají z daní z příjmů právnických osob a daní z příjmů právnických osob za obce.

Tabulka 12: Daň z příjmů právnických osob

DPPO (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DPPO	45 686	41 193	44 924	49 257	54 427	55 729	64 0814
DPPO za obce	39 246	12 545	11 623	7 784	9 564	5 190	4 996

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016

Daň z příjmů právnických osob zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů. Z tabulky je patrné, že s postupem let daň z příjmů právnických osob roste, zatímco daň z příjmů právnických osob za obce se postupem let snižuje. Tato daň představuje daň, kdy je poplatníkem obec.

Další významnou položkou daňových příjmů jsou **daně ze zboží a služeb v tuzemsku**, které tvoří v průměru 35 % z celkových daňových příjmů. Jedná se o příjmy z daně z přidané hodnoty (DPH).

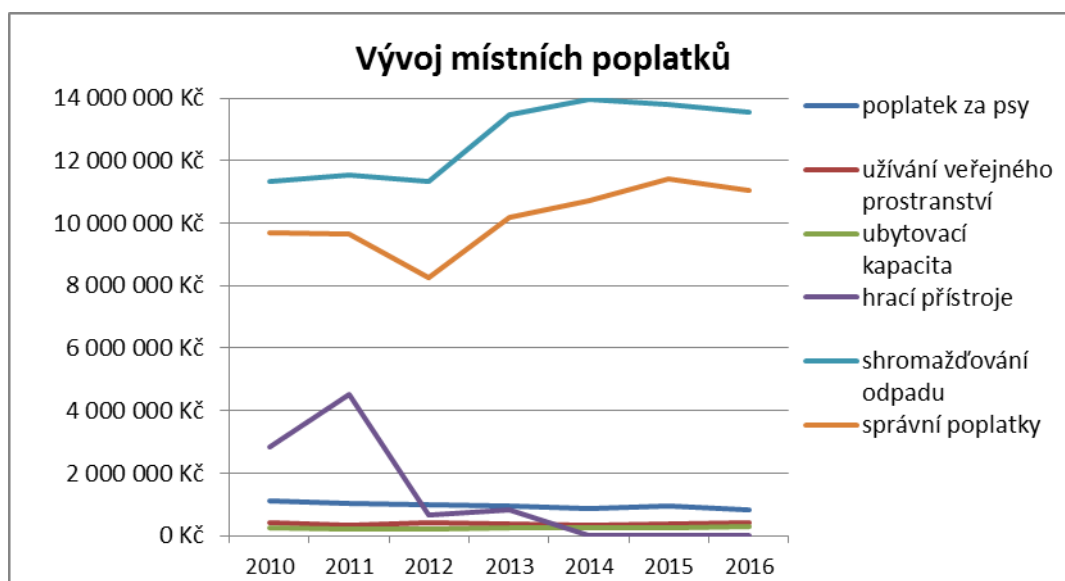
Nemalý význam má i další kategorie daňových příjmů a to **daně a poplatky z vybraných činností a služeb**. Nejvýznamnější část tvoří příjmy z místních poplatků z vybraných činností a služeb a správní poplatky a také ostatní odvody z vybraných činností a služeb.

Místní poplatky v Havlíčkově Brodě zahrnují:

- poplatek ze psů,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,

- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj,
- poplatek za sběr a shromažďování komunálního odpadu.

Vývoj příjmů z místních poplatků je zobrazen na následujícím grafu.

Graf 6: Vývoj příjmů z místních poplatků (vlastní zpracování dle muhb.cz, 2016)

Největší podíl na příjmech z místních poplatků má příjem z *poplatku za provoz systému shromažďování odpadu*. Tento poplatek pro rok 2016 činí 600 Kč na osobu a rok. V letech 2010 až 2013 byl tento poplatek 250 Kč na osobu a rok, poté se zvýšil na 500 Kč, což přineslo vyšší příjmy do rozpočtu města. Tento poplatek platí fyzické osoby, které mají v obci trvalý pobyt nebo rekreační stavbu.

Příjmy z poplatku za hrací přístroje plynuly do rozpočtu pouze do roku 2011, pak byl poplatek zrušen novelizací zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Příjmy z tohoto poplatku v letech 2012 a 2013 jsou mnohonásobně nižší. Neuhrazené nedoplatky obec musí vymáhat, proto jsou v letech 2012 a 2013 ještě příjmy z hracích přístrojů.

Příjmy z poplatku za psa mírně klesají a růst začínají opět až v roce 2015. Nejvyšší příjem z tohoto poplatku byl v roce 2010 a to ve výši 1 107 000 Kč. Poplatek za psa se liší podle toho, kde s ním obyvatel bydlí. Poplatek za psa v rodinném domě činí 750 Kč,

v bytových domech je to 1 500 Kč, v okrajových částech města platí obyvatelé za psa 250 Kč.

Příjmy z poplatku za ubytovací kapacitu a příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství mají nejmenší podíl na příjmech města. Příjmy z poplatku za ubytovací kapacitu se pohybují v průměru ve výši 238 429 Kč a příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství činí v průměru 348 857 Kč.

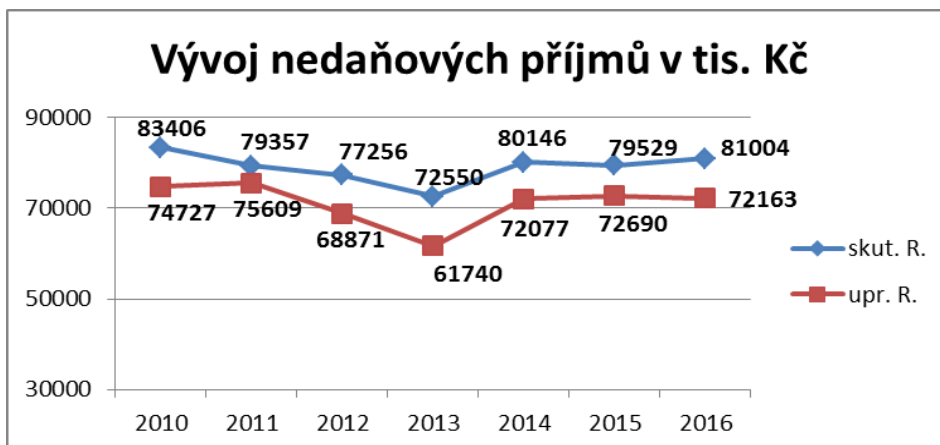
Příjmy ze správních poplatků tvoří druhý nejvyšší příjem v oblasti poplatků. Měly by pokrýt vzniklé náklady s poskytováním správních úkonů v přenesené působnosti, například poplatky za ověřování listin a podpisů. Sazby poplatků jsou dány zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Ostatní daňové příjmy tvoří poplatky v oblasti životního prostředí, odvody z loterií, příjmy za zkoušky odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění, odvody z výherních hracích automatů od roku 2012, které předtím patřily do poplatků za hrací přístroje.

Poslední položkou daňových příjmů jsou majetkové daně, které tvoří v průměru 8,6 % na objemu celkových daňových příjmů. Majetkové daně tvoří především daně z nemovitých věcí.

2.3.2 Nedaňové příjmy

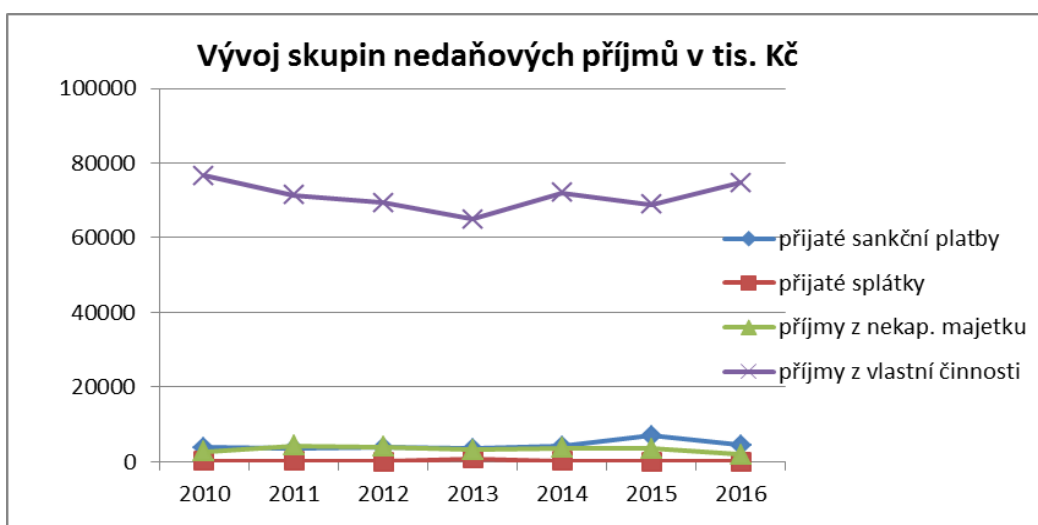
Nedaňové příjmy tvoří menší část v rozpočtu města Havlíčkův Brod. Jejich vývoj je vidět na následujícím grafu. Nedaňové příjmy tvoří v průměru 15,3 % všech příjmů.

Graf 7: Vývoj nedaňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Od roku 2010 do roku 2013 nedaňové příjmy klesaly. Nejnížší jsou v roce 2013, kdy dosahují výše 72 550 tis. Kč. I přes tento pokles ale mají vyšší podíl na celkových příjmech než v minulých letech. V roce 2013 tvoří 15 % podíl na celkových příjmech. K tomuto propadu došlo z důvodu nižšího příjmu získaných dotací. V dalších letech už nedaňové příjmy opět rostou a v roce 2016 mají podíl 16 %. Nedaňové příjmy se městu Havlíčkův Brod daří dobře plánovat a každý rok jsou jen lehce podhodnoceny oproti skutečnosti.

V následujícím grafu je zobrazen vývoj skupin nedaňových příjmů v letech 2010 až 2016.

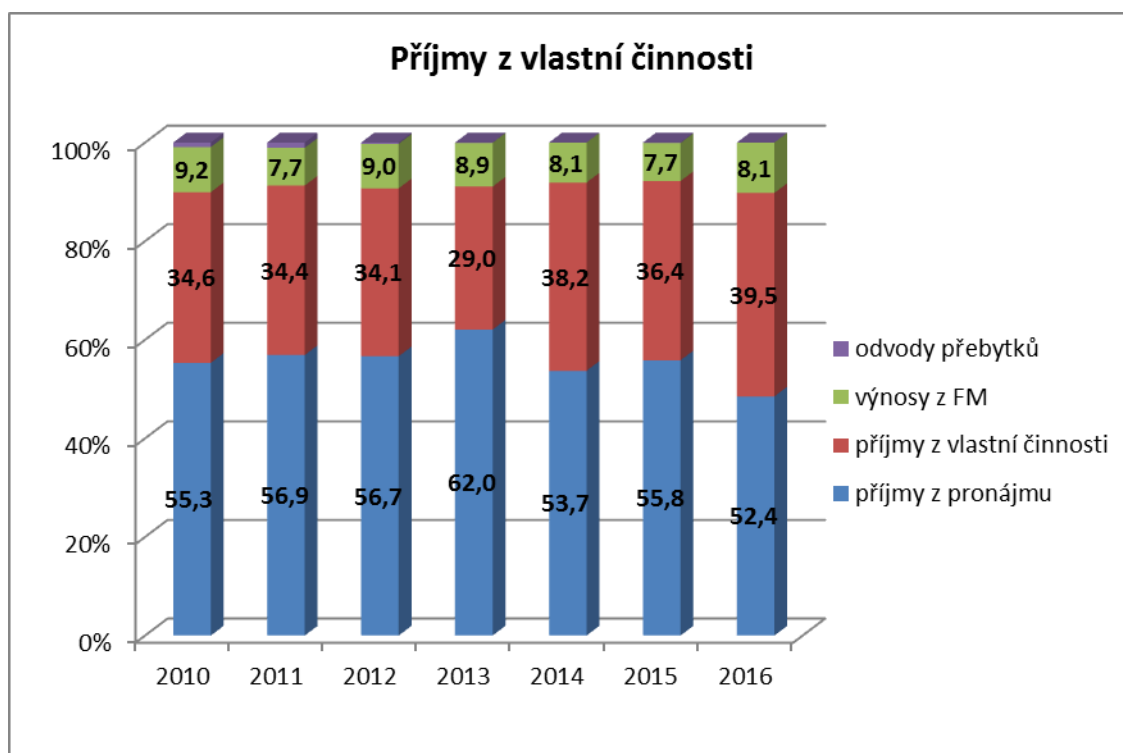

Graf 8: Skupiny nedaňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Nedaňové příjmy tvoří 4 hlavní skupiny příjmů:

- přijaté sankční platby a vratky transferů,
- přijaté splátky půjčených prostředků,
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy,
- příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků.

Největším zdrojem nedaňových příjmů jsou **příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků**. Tuto skupinu příjmů tvoří příjmy z pronájmu majetku, příjmy z vlastní činnosti a výnosy z finančního majetku. V některých letech město vykazuje také odvody přebytků organizací s přímým vztahem. Podíly těchto čtyř skupin příjmů z vlastní činnosti jsou zobrazeny na následujícím grafu.

Graf 9: Příjmy z vlastní činnosti (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)

Největší podíl mají *příjmy z pronájmu*, které se skládají z příjmů z pronájmu pozemků, ostatních nemovitostí a jejich částí, příjmů z pronájmu movitých věcí a ostatních příjmů z pronájmu majetku. Tyto příjmy tvoří více než 50 % příjmů z vlastní činnosti. Dalším významným nedaňovým příjmem jsou *příjmy z vlastní činnosti*, které tvoří v průměru kolem 35 %. Patří sem příjmy z poskytování služeb a výrobků, příjmy z prodeje zboží a

ostatní příjmy z vlastní činnosti. Do kategorie příjmů z vlastní činnosti patří také *výnosy z finančního majetku* (FM), mezi které patří část příjmů z úroků (úroky z bankovních účtů, z poskytnutých půjčených prostředků, úroky z dluhopisů a směnek) a příjmy z podílů na zisku a dividend. Dividendy město Havlíčkův Brod získává z podílů ve společnostech.

Město Havlíčkův Brod má podíly v několika společnostech:

- Teplo HB – 100 %
- Technické služby Havlíčkův Brod – 100 %
- Úprava vody Želivka – 74 %
- Kulturní dům Ostrov spol. s r. o. – 21 %
- Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s. – 38 %
- Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s. – 35,98 %
- Svaz obcí České republiky – 4 %
- Lesní družstvo ve Štokách – 7,25 %

Další menší podíly má ve společnostech IP banka a. s., Harvardský průmyslový holding a. s., Růstový podílový fond ŽB, ČSOB Bohatství a Rebel a. s.

Nejmenší podíl na příjmech z vlastní činnosti mají *odvody přebytků organizací s přímým vztahem*, které tvoří v průměru 248 000 Kč za celé sledované období.

Do kategorie nedaňových příjmů dále patří **přijaté sankční platby a vratky transferů**. Tuto skupinu tvoří sankční platby přijaté od jiných subjektů a přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let. Tyto nedaňové příjmy tvoří v průměru 4,08 mil. Kč za celé sledované období. Město Havlíčkův Brod poskytuje malé půjčky právníkům osobám a také sem patří pokuty za porušení zákona v rámci výkonu státní správy a pokuty městské policie.

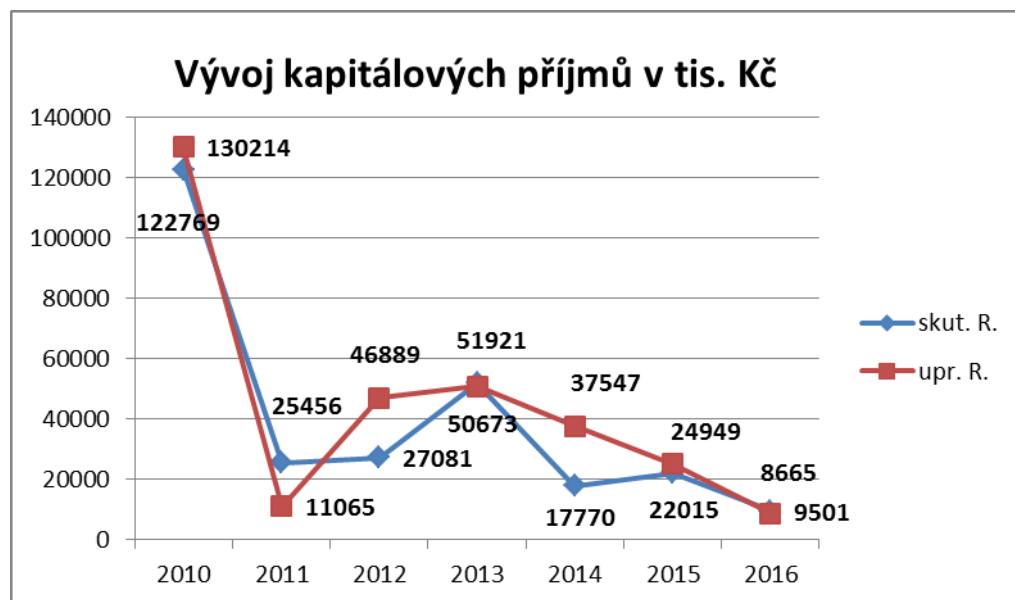
Přijaté splátky půjčených prostředků přispívají do rozpočtu minimální částkou, v průměru 198,4 tis. Kč.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy mají také minimální podíl na příjmech města Havlíčkův Brod. V průměru tvoří 3,28 mil Kč. Tuto skupinu tvoří příjmy z prodeje krátkodobého a drobného majetku a ostatní nedaňové

příjmy, které zahrnují přijaté pojistné náhrady, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady a ostatní nedaňové příjmy, které nejsou jinde zařazené.

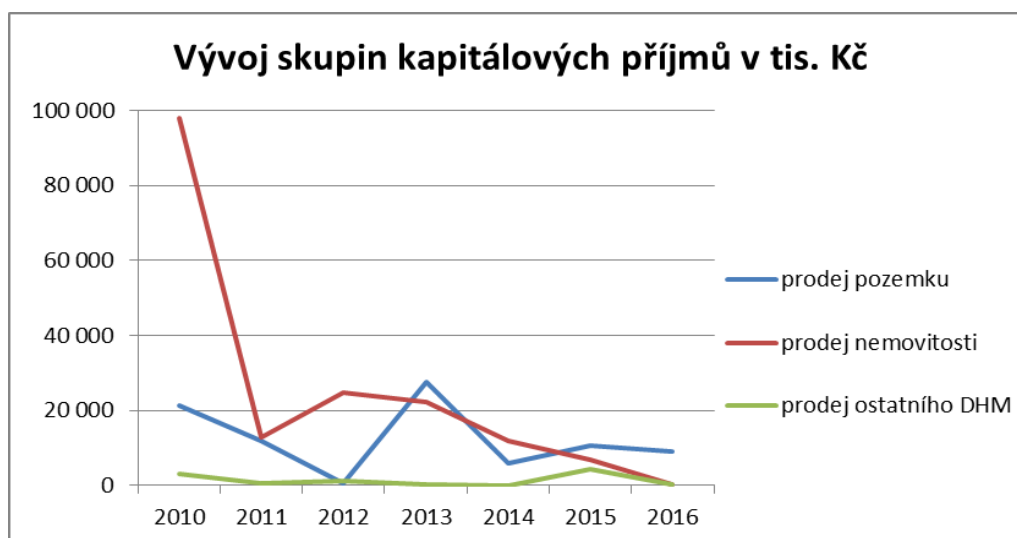
2.3.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou především příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Jejich vývoj je vidět na následujícím grafu. Tyto příjmy tvoří v podstatě jednorázový neopakovatelný příjem do rozpočtu města.

Graf 10: Kapitálové příjmy (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Nejvyšší kapitálové příjmy jsou zaznamenány v roce 2010, kdy dosahují 122,8 mil. Kč. Je to způsobeno tím, že město dostalo darem objekt Kasárna a prodalo jej. V dalších letech jsou kapitálové příjmy značně nižší. V roce 2012 a 2014 byly příjmy plánované jako dvojnásobné oproti skutečnosti. V roce 2013 a 2015 se plánované a skutečné kapitálové příjmy naopak téměř rovnají. Kapitálové příjmy se člení na příjmy z prodeje pozemku, příjmy z prodeje nemovitosti a na příjmy z prodeje ostatního nemovitého majetku. Jejich vývoj je zobrazen na následujícím grafu.

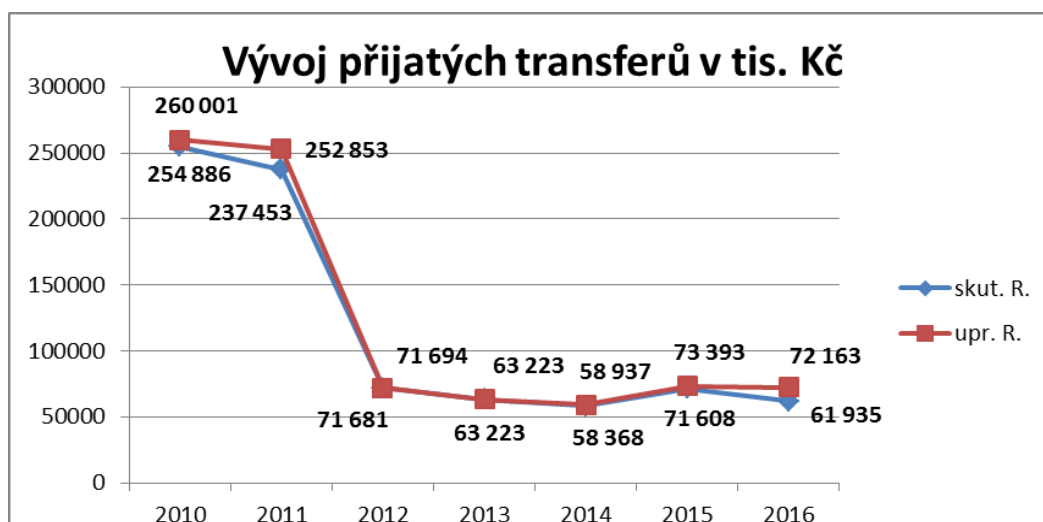

Graf 11: Skupiny kapitálových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

V roce 2010 je **příjem z prodeje nemovitosti** nejvyšší a dosahuje 98,1 mil. Kč a v roce 2011 poklesl na 12,7 mil. Kč, což je o 87 % méně, než v předcházejícím roce, což je způsobeno prodejem objektu Kasárna. V dalších letech není zaznamenán žádný tak výrazný skok a příjmy z prodeje nemovitosti se pohybují v průměru kolem 21,3 mil. Kč. **Příjmy z prodeje pozemku** kolísají v průběhu sledovaných let. Nejvyšší hodnoty dosahují v roce 2013 a to přesně 27 470 000 Kč. Příjmy z prodeje nemovitosti a pozemku tvoří klíčové kapitálové příjmy. **Příjmy z prodeje ostatního dlouhodobého majetku** (DHM) tvoří minimální část kapitálových příjmů. Tyto příjmy zahrnují příspěvky na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a příjmy z prodeje ostatního dlouhodobého majetku. V průměru tyto příjmy tvoří 1,37 mil. Kč.

2.3.4 Přijaté transfery

Město Havlíčkův Brod čerpá nejvíce dotace ze státního rozpočtu a z Evropské unie. Tyto dotace jsou jak investiční, tak i neinvestiční povahy. Vývoj přijatých transferů je zobrazen na následujícím grafu.

Graf 12: Přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Skutečné a upravené přijaté transfery jsou téměř totožné, menší rozdíl je vidět v roce 2011, kdy nedosáhly na získání dotace ze státního rozpočtu. Znamená to, že plnění rozpočtu je téměř 100 %. V prvních dvou letech byly přijaté transfery vysoké z důvodu získání dotací na opravu silnic, v průměru 256,4 mil. Kč, v dalších letech klesly o 185 mil. Kč. Za výrazným propadem v roce 2012 stojí příspěvky na péči dle zákona o sociálních službách a investiční příspěvky ze strukturálních fondů. Celkové přijaté transfery se dělí na investiční a neinvestiční. V následující tabulce je zobrazeny jejich rozdělení.

Tabulka 13: Přijaté transfery

Přijaté transfery (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Investiční	57 636	38 291	9 379	7 961	6 235	11 963	4 609
Neinvestiční	197 250	199 163	62 302	55 262	52 133	59 645	57 327
Celkem	254 886	237 454	71 681	63 223	58 368	71 608	61 936

Zdroj: vlastní zpracování dle muhb.cz, 2016

Neinvestiční transfery jsou jednoznačně vyšší než investiční. Tvoří v průměru 88,1 % z celkových přijatých transferů. Tyto přijaté peněžní transfery město čerpá na financování běžných neinvestičních potřeb.

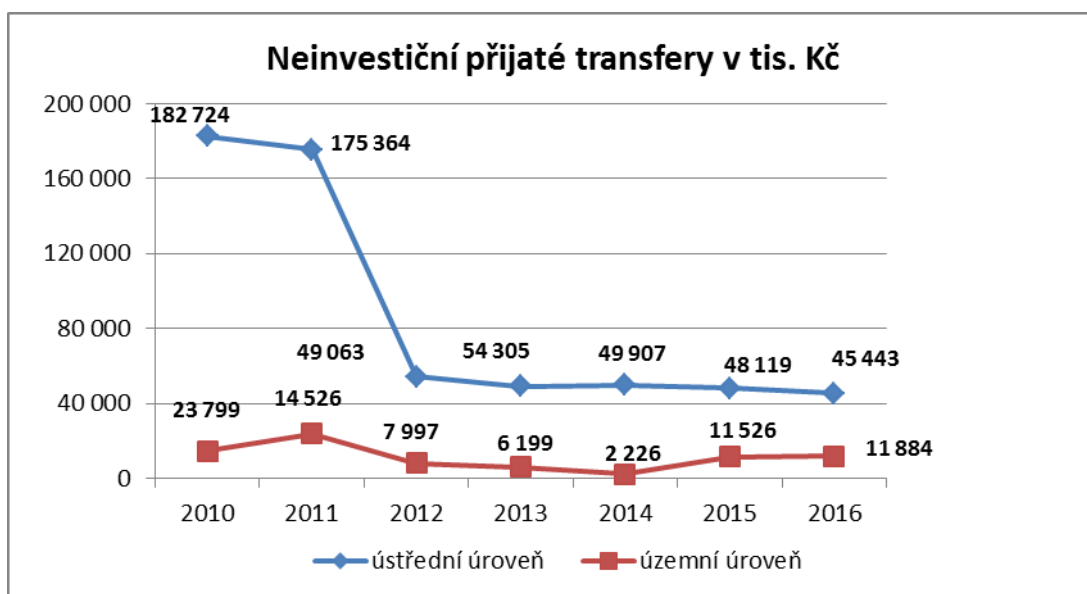
Neinvestiční transfery můžeme rozdělit do dvou skupin:

- neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně,
- neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně.

Velkou část přijatých neinvestičních transferů tvoří *přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně*, což jsou přijaté neinvestiční transfery ze státního rozpočtu. Město na ně má nárok podle zákona o státním rozpočtu č. 400/2015 Sb. V průměru je jejich hodnota za sledované období 83,5 mil. Kč. Vysoké neinvestiční transfery ze státního rozpočtu v roce 2010 a 2011 byly dosaženy z důvodu vysokých dotací na sociální péči. Od roku 2012 v souvislosti se sociální reformou byly přeneseny kompetence pro výplatu nepojistných dávek z obecních úřadů na úřady práce. Tato situace se projevuje snížením celkových příjmů i výdajů od roku 2012.

Dále neinvestiční transfery tvoří *přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně*, což jsou neinvestiční přijaté transfery od krajů, obcí a regionálních rad. Ty jsou podstatně nižší než transfery na ústřední úrovni. Dosahují v průměru 10,9 mil. Kč za sledované období. Do této části patří obvykle neinvestiční dotace od Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci operačního programu Životní prostředí a regionálního operačního programu.

Vývoj neinvestičních přijatých transferů je zobrazen na následujícím grafu.

Graf 13: Neinvestiční přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

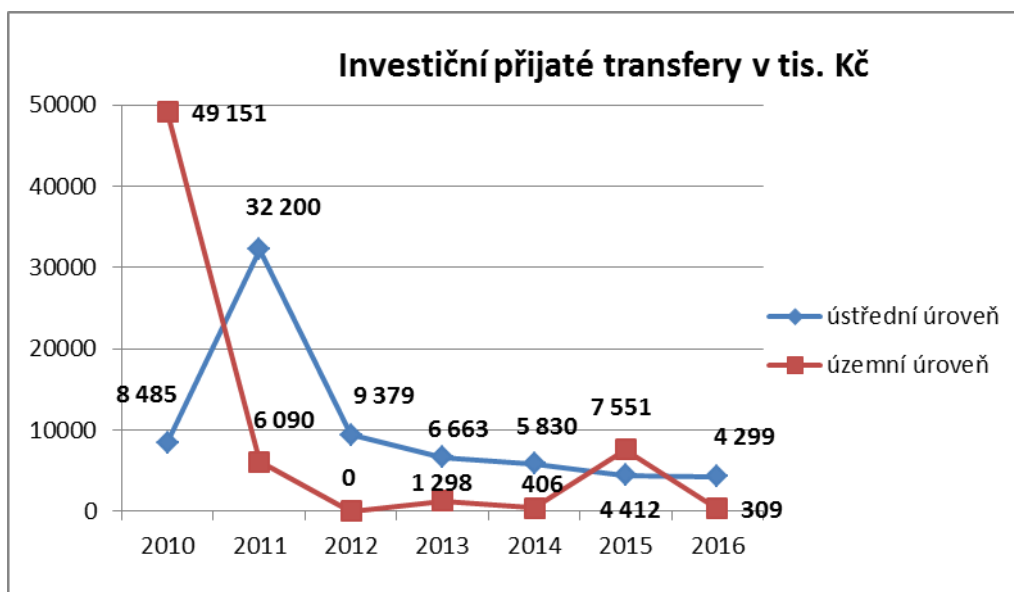
Investiční přijaté transfery jsou vždy účelové transfery a mají kapitálový charakter. Město Havlíčkův Brod získalo v prvních dvou letech nejvíce investičních dotací, i přesto mají klesající tendenci. Velký skok je vidět v roce 2012 oproti předchozím rokům a to o téměř 29 mil. Kč. Nejnižší jsou v roce 2014 pouze 6,2 mil. Kč. Také investiční přijaté transfery můžeme rozdělit do dvou skupin:

- investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně,
- investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně.

Na následujícím grafu je zobrazen vývoj obou úrovní investičních transferů. Je vidět, že v roce 2010 dosáhly *přijaté investiční transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně*, ty od krajů a regionálních rad, svého maxima ve výši téměř 50 mil. Kč. Jednalo se o největší příjem dotace na projekt Revitalizace středu města Havlíčkův Brod z Regionálního operačního programu a projekt Revitalizačních a protipovodňových opatření na Cihlářském potoce z programu Životní prostředí. V roce 2012 jsou investiční přijaté transfery nulové. V ostatních sledovaných letech dosahují výše v průměru 2,3 mil. Kč.

Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně jsou nejvyšší v roce 2011, kdy město získalo peněžní prostředky na dopravní infrastrukturu. V roce 2010 a

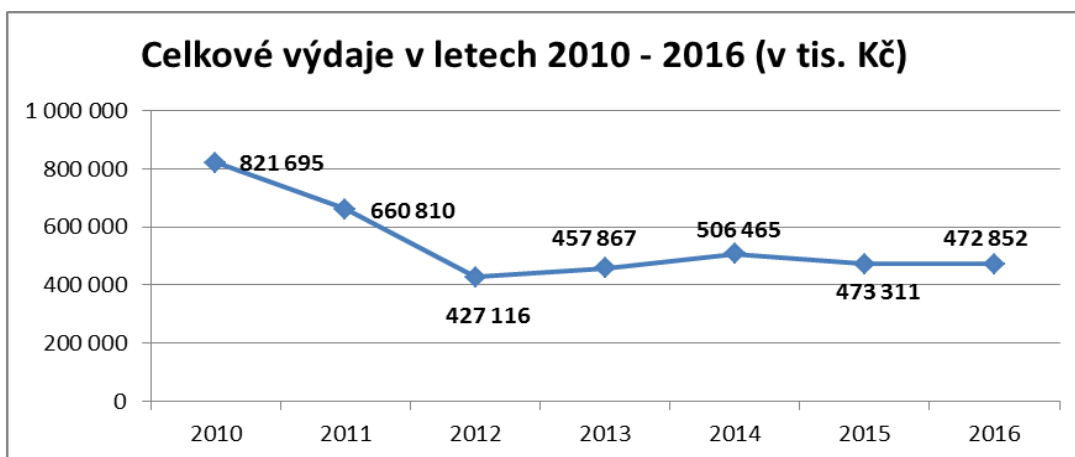
2011 byly čerpány dotace na ze Státního fondu životního prostředí na ochranu vod v průměru ve výši 2 mil. Kč. Od roku 2012 mají tyto příjmy klesavou tendenci a pohybují se v průměru 6,5 mil. Kč.

Graf 14: Investiční přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

2.4 Výdaje města Havlíčkův Brod

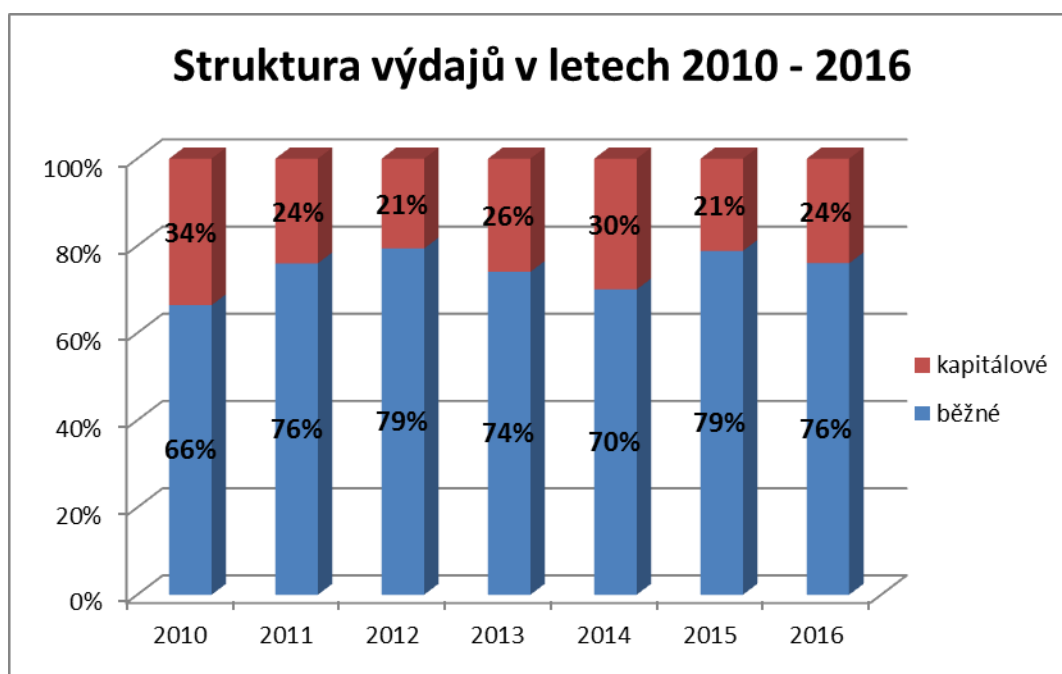
V této kapitole budou rozebrány celkové výdaje a jejich struktura a poté bude proveden rozbor jednotlivých skupin výdajů. Výdaje města se rozdělují na běžné a kapitálové. V následujících kapitolách se budu věnovat jednotlivým druhům výdajů a jejich členění.

Graf 15: Celkové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Celkové výdaje v letech 2010 až 2016 mají mírně klesající tendenci. Průběh je podobný jako u příjmů, protože se město snaží o vyrovnaný rozpočet. Nejvyšší jsou v roce 2010 ve výši 821 mil. Kč. Důvodem je vysoký podíl kapitálových výdajů na projekty. V důsledku ukončení rozsáhlých investic dochází k poklesu výdajů, nejvíce kapitálových, a město začíná dosahovat kladného výsledku hospodaření. Město Havlíčkův Brod se tak snaží stabilizovat rozpočet.

Jak už bylo zmíněno, výdaje města Havlíčkův Brod můžeme rozdělit na běžné a kapitálové výdaje. Jejich rozdělení je vidět na následujícím grafu.

Graf 16: Členění výdajů (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)

Jak je vidět na grafu, převažují běžné výdaje, které tvoří v průměru 76,2 mil. Kč za sledované období. Kapitálové výdaje jsou oproti běžným značně nižší a tvoří v průměru pouze 23,8 mil. Kč. Nejvyšší jsou v letech 2010 a 2014, kdy jsou vyšší než 30 % z celkových výdajů.

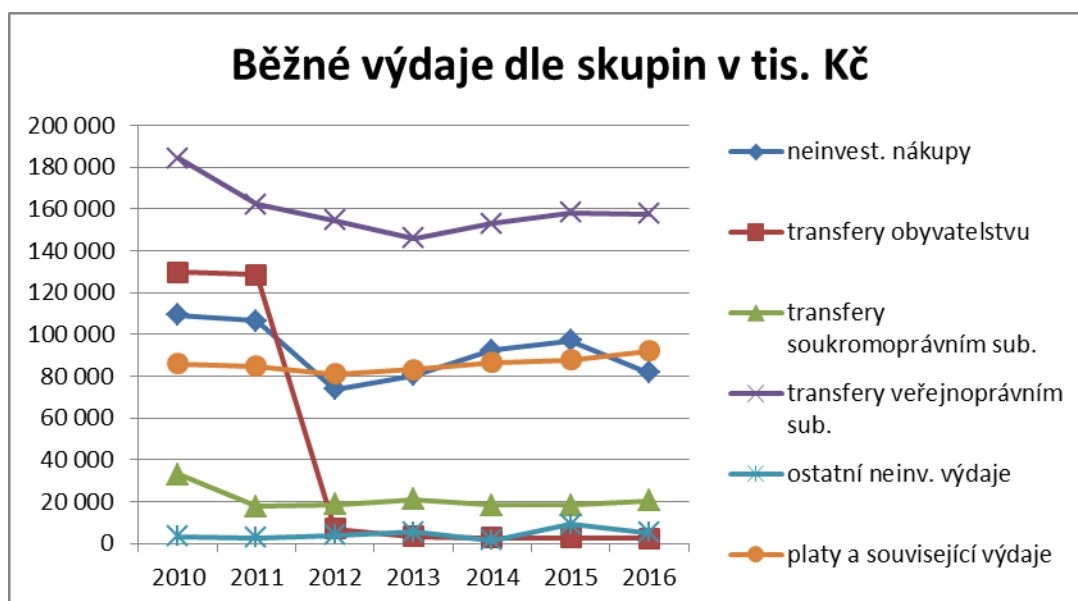
Běžné i kapitálové výdaje se dále rozdělují podle druhu.

2.4.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje se člení na:

- neinvestiční nákupy a související náklady,
- neinvestiční transfery obyvatelstvu,
- neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům,
- neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu,
- ostatní neinvestiční výdaje,
- platy a podobné související výdaje.

Jejich výše a vývoj je zobrazen na následujícím grafu.

Graf 17: Běžné výdaje (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)

Nyní budou rozebrány jednotlivé výdaje dle odvětví samostatně.

Neinvestiční nákupy zahrnují:

- nákup materiálu,
- nákup služeb,
- nákup vody, paliv a energie,
- ostatní nákupy - opravy a udržování, programové vybavení, cestovné, pohoštění, nájemné,

- poskytnuté zálohy, jistiny a vládní úvěry,
- úroky a ostatní finanční výdaje,
- výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary.

Nejvyšší jsou výdaje v roce 2010, kdy dosahují téměř 110 mil. Kč. V dalších letech lehce klesají na minimum v roce 2012, a to 73,7 mil. Kč, poté je vidět růst výdajů v dalších letech. Do nákupu materiálu a služeb patří nákup ochranných pomůcek, prádla, obuvi, drobného hmotného dlouhodobého majetku, poštovní služby, telekomunikační služby, konzultační a poradenské služby. Nákup vody, energie a paliv tvoří významnou část této skupiny výdajů, v průměru dosahuje kolem 20 mil. Kč. Úroky představují úroky na výdaje z půjčených peněžních prostředků, vlastních cenných papírů, debetních zůstatků běžných účtu. Výdaje související s neinvestičními nákupy představují výdaje na dopravní územní obslužnost, zaplacené sankce zahrnují pokuty, penále a úroky z prodlení placené jiným subjektům.

Neinvestiční transfery obyvatelstvu můžeme ještě dále členit:

- náhrady placené obyvatelstvu
- ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu

V roce 2010 a 2011 jsou tyto transfery vysoké a tvoří téměř 130 mil. Kč. V roce 2013 značně poklesly na 6,8 mil. Kč, což bylo způsobeno již zmíněnou sociální reformou, kdy dávky už nejsou vypláceny z obecních rozpočtů. Sociální dávky již nejsou vypláceny z rozpočtu města. Snížily se příjmy i výdaje, takže to nemá na hospodaření města vliv. V dalších letech jsou tyto výdaje nízké, průměrně ve výši 2,4 mil. Kč. Do této skupiny výdajů patří náhrady mezd v době nemoci, dary obyvatelstvu, transfery poskytované v rámci dotačních programů fyzickým osobám.

Neinvestiční transfery soukromoprávními subjekty se rozdělují:

- neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím
- neinvestiční transfery podnikatelským subjektům

Tato skupina výdajů tvoří v průměru za sledované období 19,4 mil. Kč. Nejvyšší jsou v roce 2010, kdy tvoří téměř 33 mil. Kč. V dalších letech klesají a udrží se ve výši kolem 20 mil. Kč. Mezi neziskové a podobné organizace můžeme zařadit obecně

prospěšné společnosti, spolky, občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, společenství vlastníků jednotek. Nejvyšší jsou výdaje na transfery spolkům a občanským sdružením, ty tvoří 88 % všech výdajů v této skupině. Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům se skládají z transferů fyzickým a právnickým osobám. Převažují neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům právnickým osobám, které jsou zhruba dvojnásobné než neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům fyzickým osobám.

Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům se dále člení:

- neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím a podobným organizacím
- neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně
- ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům

Skupina těch výdajů je ze všech skupin nejvyšší. V roce 2010 dosahují výdaje za celé sledované období výše 184 mil. Kč. V dalších letech jsou nižší, ale přesto jsou stále nejvyšší ze všech výdajů města. Transfery příspěvkovým organizacím tvoří v průměru částku 129 mil. Kč. Havlíčkův Brod provozuje 10 neziskových organizací. Jmenovitě to jsou příspěvkové organizace AZ CENTRUM Havlíčkův Brod, Mateřská škola Korálky Havlíčkův Brod, Sociální služby města Havlíčkův Brod, příspěvková organizace, Technické služby Havlíčkův Brod, Základní škola a Mateřská škola Wolkerova, Základní škola Konečná, Základní škola Nuselská, Základní škola Štáflova, Základní škola V Sadech, Základní umělecká škola J. V. Stamice Havlíčkův Brod. Všechny základní a mateřské školy jsou umístěny v Havlíčkově Brodě.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně představují neinvestiční transfery krajům. Patří sem dotace poskytované krajům. Tvoří v průměru 7,3 mil. Kč. Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům jsou tvořeny nákupy kolků, platbami daní a poplatků státnímu rozpočtu a úhradami sankcí jiným rozpočtům. Tato skupina tvoří v průměru kolem 8 mil. Kč.

Ostatní neinvestiční výdaje jsou v průměru ve výši 4 mil. Kč za sledované období. Tvoří nejnižší část výdajů města.

Platy a podobné související výdaje se dále člení na skupiny:

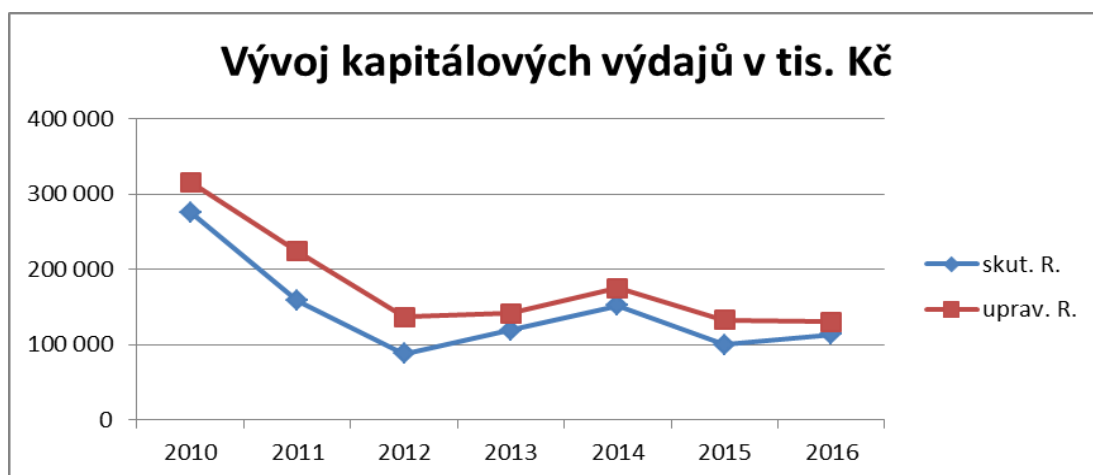
- ostatní platby za provedenou práci
- platy
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem

Ve sledovaných letech se tyto výdaje pohybují téměř ve stejné výši. Pohybují se v rozmezí od 8,1 mil. Kč až do 8,8 mil. Kč. Ostatní platby za provedenou práci zahrnují odměny za práci podle dohod uzavíraných mimo pracovní poměr, odměny členů zastupitelstev komisí obcí, odměny členů zastupitelstev krajů a odstupné podle zákoníku práce č. 262/2006 Sb. Tato skupina tvoří nejmenší část, která dosahuje v průměru 7 %. Platy se skládají z platů zaměstnanců v pracovním poměru a ostatních platů, které zahrnují především refundace platů hrazené jiným organizacím. Tato skupina tvoří největší skupinu platů a to v průměru 68 % výdajů. Pojistné placené zaměstnavatelem zahrnuje povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a povinné pojistné na úrazové pojištění. Celkové pojistné tvoří v průměru 25 % za celé sledované období.

2.4.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje města slouží k financování dlouhodobých projektů a investičních potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období. Rozložení těchto výdajů je závislé na realizaci jednotlivých projektů.

Průběh a plnění kapitálového rozpočtu je zobrazeno na následujícím grafu.

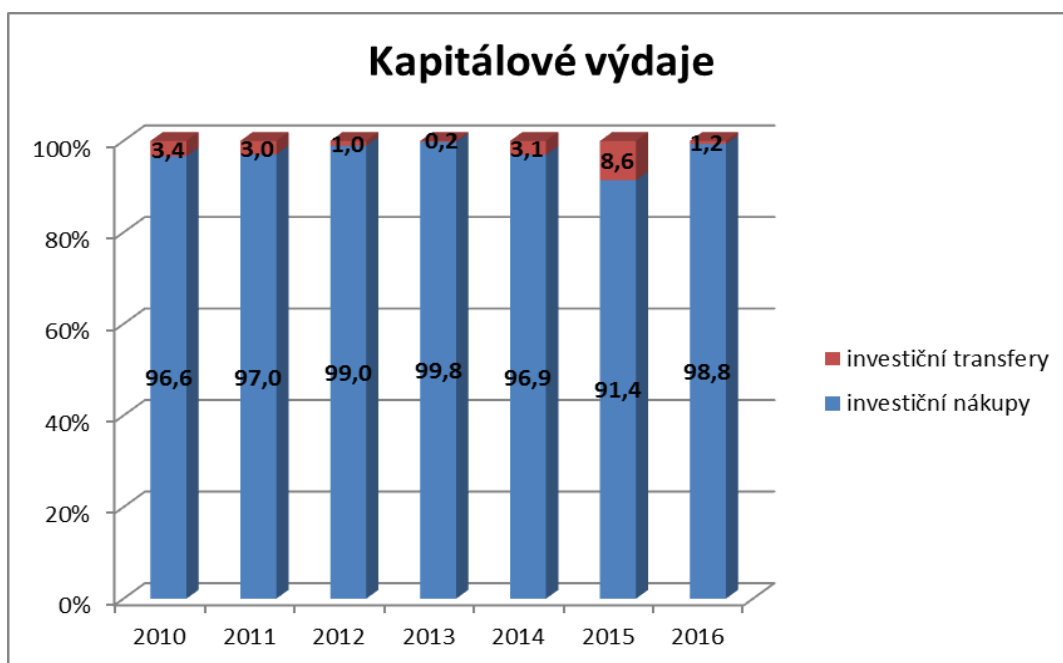
Graf 18: Kapitálové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Vysoké kapitálové výdaje v prvních dvou letech sledovaného období souvisejí se získáním dotací na opravu silnic, školy a mateřské školy. V roce 2010 jsou kapitálové výdaje nejvyšší z důvodu realizace rozsáhlých projektů. Město každý rok nedokázalo splnit pánované investiční výdaje. Plnění kapitálového rozpočtu se pohybuje kolem 75 %. Příčin je několik. První z nich je, že realizace projektů vázaných na financování z evropských fondů, byly částečně odloženy. Některé plánované investice byly přesunuty do jiného rozpočtového období z důvodů na straně dodavatelů. Další investice byly zdrženy z důvodu nevyřešených otázek v přípravě investic.

Kapitálové výdaje můžeme rozdělit do skupin:

- investiční nákupy a související výdaje
- investiční transfery

Podíly těchto dvou skupin kapitálových výdajů a jejich vývoj je vidět na následujícím grafu.

Graf 19: Kapitálové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)

Jak je vidět na grafu převažují investiční nákupy. Investiční transfery tvoří minimum výdajů a nejvyšší jsou v roce 2015, kdy tvoří 8,6 mil. Kč. Investiční transfery vykazují klesající tendenci z dlouhodobého hlediska. Město poskytuje více neinvestičních dotací na chod organizací a na správu města. Investiční nákupy tvoří převažující složky kapitálových výdajů, v průměru tvoří 98 % všech kapitálových výdajů. Nejvyšší položkou jsou výdaje na pořízení budov a jiných staveb. Město investovalo i do silnic a ostatních pozemních komunikací (140,4 mil. Kč.) a do výstavby nové tělocvičny u Základní školy V Sadech (47 mil. Kč).

2.5 Financování

V rámci příjmů a výdajů nenajdeme informaci o získaných půjčkách, o splátkách úvěrů a o peněžních prostředcích na vlastních účtech. Způsob financování je zobrazen podle rozpočtové skladby ve třídě 8 Financování. V této třídě lze vidět, jaké peněžní prostředky si město vypůjčí, jak je splácí, nebo změny na vlastních účtech města. Průběh financování města Havlíčkův Brod je zobrazen v následující tabulce.

Jak je vidět z tabulky č. 14, stav na bankovních účtech se v posledních dvou letech zvyšuje – zvýšení peněžních prostředků během období představuje snížení hodnoty této položky. Významný podíl na změně bankovních účtů mají prodeje finančních aktiv spravovaných Československou obchodní bankou Asset Management. Část finančních aktiv bylo ve formě dluhopisů a část jako státní dluhopisy. Město Havlíčkův Brod ukládá volnou hotovost na krátkodobé termínované vklady, což představuje aktivní operace řízení likvidity města. Termínované vklady jsou v podobě finančních přebytků hospodaření, jednorázových prodejů. Termínované vklady jsou úročeny 3 % p. a. Pro město slouží termínovaný účet jako odklad peněz, které momentálně nepotřebují.

Tabulka 14:Financování města Havlíčkův Brod

Financování v tis. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Krátkodobé financování							
Změna stavu krátkodob. prostředků na bankovních účtech (+/-)	33 592	51 654	-18 651	-26 977	38 280	-21 792	-57 547
Aktivní krátkodobé operace řízení likvidity příjmy (+)	726 000	169 448	95 160	131 700	150 461	22 119	40 926
Aktivní krátkodobé operace řízení likvidity výdaje (-)	-681 213	-150 000	-90 000	-130 000	-150 000	-10 461	0
Dlouhodobé financování							
Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky (+)	3 736	557	594	947	1 082	525	393
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků (-)	-5 748	-5 748	-4 924	-2 505	-1 988	-1 988	- 2657
Opravné položky k peněžním operacím							
Operace z peněžních účtů organizace nemající charakter příjmů a výdajů	0	0	254	69	308	-125	-334
Celkem	76 367	65 911	-17 567	-26 766	38 143	-11 722	-19 849

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz a muhb.cz, 2017

Město Havlíčkův Brod ve sledovaném období čerpá jak úvěry, tak i půjčky. Město splácí dva úvěry, jeden investiční úvěr od České spořitelny a. s., který si vzalo v roce 2004 ve výši 25 mil. Kč. Tento úvěr město použilo na financování běžných rozpočtových výdajů. V roce 2012 byl tento úvěr od České spořitelny a. s. splacen.

Havlíčkův Brod v průběhu sledovaných let splácel hypoteční úvěr, který si sjednal v roce 2001 na rekonstrukci ubytovny Pleas. Tento úvěr byl k 31. 12. 2016 splacen. Město má také dvě půjčky ve formě návratné finanční výpomoci od Státního fondu Životního prostředí na kanalizační přivaděč Mírovka a na kanalizační přivaděč Termesivy, což jsou místní části města. Návratná finanční výpomoc je půjčka ve formě dotace, která se skládá z nenávratné dotace a z návratné půjčky. Návratná půjčka tvoří 40 % celkové částky a tu město během sledovaných let splácelo. Splátky půjček proběhly podle splátkových kalendářů, které byly sjednány. Splátky proběhly především ze salda běžné části rozpočtu.

Tabulka 15: Zadluženost Havlíčkova Brodu

Financování v Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
úvěr Česká spořitelna a. s.	5 632 000	2 404 000	splacen	-	-	-	-
hypoteční úvěr Komerční banka a. s.	10 096 000	8 440 000	6 784 000	5 128 000	3 472 000	1 816 000	splacen
úvěry celkem	15 728 000	10 844 000	6 784 000	5 128 000	3 472 000	1 816 000	0
návratná finanční výpomoc SFŽP kanalizační přivaděč Mírovka	1 581 016	1 049 016	517 016	0	0	0	0
návratná finanční výpomoc SFŽP kanalizační přivaděč Termesivy	1 974 600	1 642 600	1 310 600	978 000	646 600	314 600	0
záloha na příspěvek z rozvojového fondu firmy VAK a. s. Havlíčkův Brod	-	-	-	-	4 065 000	4 230 000	4 230 000
půjčky celkem	3 555 616	2 691 616	1 827 616	978 000	4 711 600	4 544 600	4 320 000
Zadlužení celkem	19 283 616	13 535 616	8 611 616	6 106 000	8 183 600	6 360 600	4 320 000

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz a muhb.cz, 2017

Jak město každý rok splácelo svoje úvěry a půjčky je zobrazeno v následující tabulce. Investiční úvěr ve výši 25 mil. Kč od České spořitelny a. s. město plně splatilo v roce 2012. Hypoteční úvěr od Komerční banky a. s. byl splacen v roce 2016. V roce 2013 město plně splatilo i půjčku od Státního fondu Životního prostředí na kanalizační přivaděč Mírovka. Žádné nové úvěry ani půjčky město ve sledovaném období neeviduje. Záloha na příspěvek z rozvojového fondu firmy VAK a. s. Havlíčkův Brod funguje jako záloha – vklad, který město vložilo do společnosti VAK a. s. na vybudování vodohospodářské infrastruktury. Postupně město získává nové akcie a vyšší podíl ve společnosti VAK a. s. Havlíčkův Brod. Půjčka od Státního fondu Životního prostředí na kanalizační přivaděč Termesivy byla k 31. 12. 2016 splacena.

Tabulka 16: Splátky úvěrů a půjček

Splátky v Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Investiční úvěr Česká spořitelna	3 228 000	3 228 000	2 404 000	-	-	-	-
Hypoteční úvěr KB	1 656 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000
Půjčka SFŽP Mírovka	532 000	532 000	532 000	532 000	-	-	-
Půjčka SFŽP Termesivy	610 000	332 000	332 000	332 600	331 400	332 000	314 600
Záloha – VAK a. s.					4 065 000	4 230 000	4 230 000
Celkem	6 026 000	5 748 000	4 924 000	2 520 600	6 052 400	6 218 000	6 200 600

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2017

V roce 1997 začalo město s výstavbou panelového domu s byty na sídlišti Výšina v Havlíčkově Brodě. Město požádalo občany o půjčení peněz na výstavbu panelového

domu se zajištěním směnkou a budoucí smlouvou o koupi bytu. Směnky jsou využívány jako zajišťovací instrument na budoucí kupní smlouvy týkající se prodeje bytových jednotek Výšina. Předpokládaná splatnost je v roce 2017 s tím, že majitelé se rozhodnou, zda chtějí vyplatit směnku nebo koupit byt.

Jiný pohled na zadluženost města Havlíčkův Brod je podle výsledků vybraných ukazatelů zadluženosti. Je vypočítán ukazatel zadluženosti na jednoho obyvatele města, dále ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům a výpočet dluhové služby. Tyto ukazatele také napovídají o finanční situaci města Havlíčkův Brod.

$$\text{Ukazatel zadluženosti na jednoho obyvatele} = \frac{\text{zadluženost celkem}}{\text{počet obyvatel}} \quad (1)$$

Tabulka 17: Zadluženost na jednoho obyvatele

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry (Kč)	15 728 000	10 844 000	6 784 000	5 128 000	3 472 000	1 816 000	0
Půjčky (Kč)	3 555 616	2 691 616	1 827 616	978 000	4 711 600	4 544 600	4 320 000
Zadluženost celkem (Kč)	19 283 616	13 535 616	8 611 616	6 106 000	8 183 600	6 360 600	4 320 000
Počet obyvatel	24 413	24 166	23 549	23 483	23 345	23 306	23 234
Dluh na 1 obyvatele (Kč/obyv.)	789,89	560,11	365,69	260,02	350,55	272,89	185,93

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2017

Ukazatel zadluženosti na jednoho obyvatele ukazuje, že město Havlíčkův Brod bylo nejvíce zadluženo v roce 2010, kdy dluh na obyvatele činí 789,89 Kč. V průběhu sledovaných let se zadluženost na obyvatele snižuje. V roce 2016 je zadluženost nejnižší a činí 185,93 Kč na jednoho obyvatele města. Je to způsobeno tím, že v roce 2016 město doplatilo úvěr u Komerční banky. Město splácí pouze jednu půjčku ve formě zálohy firmě VAK a. s. Tento ukazatel je také ovlivněn počtem obyvatel. Počet

obyvatel byl nejvyšší v roce 2010, nicméně byla i nejvyšší zadluženost města, proto je výsledek dluhu na jednoho obyvatele nejvyšší právě v roce 2010. Postupem let se zadluženost města snižuje a tím se snižuje i dluh na jednoho obyvatele.

$$\text{Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}} \quad (2)$$

Tabulka 18: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
cizí zdroje (tis. Kč)	92 860	106 443	89 706	88 904	90 353	89 563	92 313
aktiva celkem (tis. Kč)	3 088 929	3 180 385	2 993 522	3 045 667	3 125 606	3 279 241	3 335 571
CZ/aktiva (%)	3,01%	3,35%	3,00%	2,92%	2,89%	2,73%	2,77%

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2017

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je nejvyšší v roce 2011 a to 3,35%. Cizí zdroje jsou v roce 2011 nejvyšší ze všech sledovaných let. Do ukazatele vstupují hodnoty brutto celkových aktiv, které u dlouhodobého majetku představují hodnotu v době jeho pořízení. Nárůst aktiv je způsobený přeměnou nedokončeného dlouhodobého majetku ve stavby. Ve všech sledovaných letech je podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům nízký, což dokazuje, že aktiva pokryjí cizí zdroje.

Výpočet dluhové služby

V roce 2004 přijala vláda České republiky usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby, ve kterém určila maximální výši ukazatele dluhové služby na 30 %.

Tabulka 19: Výpočet dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Stav k 31. 12. 2016
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	339 629 638
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	81 004 226
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	31 084 800
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	451 718 664
5	Úroky	položka 5141	18 698
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	393 000
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	411 698
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	9,11 %

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2017

Dluhová základna se skládá ze skutečně dosažených daňových příjmů v třídě 1 a nedaňových příjmů v třídě 2 za kalendářní rok a dále z dotací souhrnného finančního vztahu – položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby. Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý rok. Ukazatel dluhové služby vypočtený v roce 2016 je 9,11 %. Město Havlíčkův Brod splňuje hranici 30 % dluhové služby s rezervou.

2.6 Monitoring hospodaření města Havlíčkův Brod

Tabulka 20: Monitoring hospodaření města

Monitoring v tis. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel	24 413	24 166	23 549	23 549	23 345	23 306
Příjem celkem	745 328	594 900	444 682	484 633	468 322	485 032
Úroky	497	372	270	200	141	79
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	5 748	5 748	4 924	2 505	1 988	1 988
Dluhová služba celkem	6 245	6 120	5 194	2 705	2 129	2 067
Ukazatel dluhové služby (v %)	0,84	1,03	1,17	0,56	0,45	0,43
Rozvaha aktiv a pasiv	3 702 022	3 335 241	4 297 665	4 427 978	4 515 567	4 699 532
Cizí zdroje a PNFV	131 264	158 486	124 460	145 834	130 827	126 694
Bankovní účty	223 899	174 932	196 015	230 539	193 491	211 074
Úvěry a komunální dluhopisy	15 728	10 844	6 784	5 314	3 556	2 170
Přijaté PNFV a ostatní dluhy	20 344	20 037	20 772	23 930	24 679	25 037
Zadluženost celkem	36 072	30 881	27 556	29 244	28 235	27 207
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	27,48	19,48	22,14	20,05	21,58	21,47
Oběžná aktiva	368 541	337 774	324 554	366 654	320 881	320 357
Krátkodobé závazky	83 960	118 567	88 882	108 856	92 752	95 800
Celková likvidita	4,39	2,85	3,65	3,37	3,46	3,34

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2017

Monitoring za rok 2016 dosud nebyl zveřejněn. Jak je vidět z tabulky č. 17, celková likvidita města přesahuje kritickou hodnotu <0;1> stanovenou Ministerstvem financí České Republiky. V průměru celková likvidita dosahuje hodnoty 3,51, což není pro

město rizikové. Od roku 2012 celková likvidita přesahuje hodnotu 3. Podíl zadluženosti na cizích zdrojích je nejvyšší v roce 2009, kdy dosahuje 27,48 %. V dalších letech jeho hodnota poklesla a pohybuje v průměru okolo 20,9 %. Z tabulky je také vidět, že zadluženost celkem v průběhu let klesá, jelikož město nemá žádný nový úvěr nebo půjčku a stávající úvěry a půjčky řádně splácí. Ukazatel dluhové služby dosahuje ve sledovaném období velmi nízkých hodnot. Tato hodnota by se měla pohybovat pod 30 %, což město Havlíčkův Brod řádně dodržuje. Díky tomuto ukazateli město nemá problémy se získáváním dotací. Město také udržuje vysoké peněžní prostředky na bankovních účtech. V bankovních účtech jsou zahrnuty i termínované vklady, které mají krátkodobý charakter a ovlivňují celkovou likviditu města.

2.7 Rozpočtová odpovědnost

Výpočet pravidla pro hospodaření územních samosprávných celků podle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti je následující:

- jestliže překročí dluh města Havlíčkův Brod k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, je město povinno v následujícím kalendářním roce snížit dluh nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Tabulka 21: Rozpočtová odpovědnost

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Příjem v roce 2016	492 070
2	Příjem v roce 2015	485 032
3	Příjem v roce 2014	468 322
4	Příjem v roce 2013	484 633
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	482 514
6	Účet 281 – krátkodobé úvěry	0
7	Účet 282 – eskontované krátkodobé dluhopisy	0
8	Účet 283 – krátkodobé závazky z dluhopisů	0
9	Účet 289 – jiné krátkodobé půjčky	0
10	Účet 322 – směnky k úhradě	0
11	Účet 326 – přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	Účet 362 – krátkodobé závazky z ručení	0
13	Účet 451 – dlouhodobé úvěry	0
14	Účet 452 – přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	4 230
15	Účet 453 – dlouhodobé závazky z dluhopisů	0
16	Účet 456 – dlouhodobé závazky z ručení	0
17	Účet 457 – dlouhodobé směnky k úhradě	20 885
18	Dluh celkem	25 115
19	Podíl dluhu k průměru příjmů	5,2 %
20	5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za 4 roky	-

Zdroj: vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2017

Z tabulky č. 21 je vidět, že město Havlíčkův Brod dosahuje 5,2 % podíl dluhu k průměru příjmu za předchozí čtyři rozpočtové roky. Tím se vejde do hranice 60 % a nebude muset v následujícím kalendářním roce snižovat dluh o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 rozpočtová období.

2.8 Celkové zhodnocení hospodaření a zadluženosti města Havlíčkův Brod

Město Havlíčkův Brod plánoval rozpočet v období od 2010 do roku 2016 vždy deficitní. Skutečné rozpočty v některých letech ale nedosahovaly záporných hodnot. Bylo to v roce 2013 a 2014 a dále v roce 2015 a 2016, kdy bylo saldo skutečného rozpočtu kladné.

Příjmy běžného rozpočtu převyšují výdaje ve všech sledovaných letech. Běžné příjmy města Havlíčkův Brod se do roku 2012 snižují. V roce 2012 jsou nejnížší a to ve výši 408 222 000 Kč. Od roku 2013 začínají běžné příjmy opět růst. V souvislosti s tím se každým rokem snižují běžné výdaje města. Výjimkou je rok 2015, kdy se výdaje oproti minulému roku zvýšily.

Kapitálový rozpočet města Havlíčkův Brod je ve všech sledovaných letech deficitní. Je to způsobeno vysokými kapitálovými výdaji na opravy a údržby silnic, rekonstrukce základních a mateřských škol.

Celkové příjmy jsou během sledovaných let téměř konstantní, nijak výrazně se nevychylují v žádném sledovaném roce. Nejvyšší příjmy jsou v roce 2010, kdy město obdrželo darem od Ministerstva obrany objekt Kasárna, který prodalo. Celkové příjmy jsou složeny z daňových, nedaňových a kapitálových příjmů a z přijatých transferů. Nejvyšší podíl ve všech sledovaných letech tvoří daňové příjmy, naopak nejmenším podílem jsou zastoupeny kapitálové příjmy. Největší podíl na daňových příjmech tvoří daně z příjmů fyzických a právnických osob a poté daně ze zboží a služeb čili daň z přidané hodnoty. Menší podíl pokrývají vybírané místní poplatky, mezi které patří poplatek ze psů, poplatek za shromažďování odpadu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj.

Nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu pozemků a nemovitostí, které tvoří v průměru 60 % nedaňových příjmů. Největší podíl tvoří pronájem nemovitých věcí, především městských bytů. Město Havlíčkův Brod má také

podíly v několika obchodních společnostech, z nichž nejvýznamnější je 100 % ve společnosti Teplo HB a Technické služby Havlíčkův Brod.

Kapitálové příjmy jsou největší v roce 2010, kdy město obdrželo darem od Ministerstva obrany objekt Kasárna, který prodalo, a tím mu rapidně narostly kapitálové příjmy. V dalších letech je propad kapitálových příjmů z důvodu nízkého prodeje pozemků a nemovitostí.

Přijaté transfery jsou nejvyšší v roce 2010, kdy město získalo dotace od Státního fondu Životního prostředí na výstavu kanalizačních přivaděčů do místních částí Mírovka a Termesivy. Dále město získalo dotace na projekt Revitalizace středu města a revitalizaci protipovodňových opatření na Cihlářském potoce.

Celkové výdaje mají během sledovaných let mírně klesající tendenci. Nejvyšší podíl na celkových výdajích mají běžné výdaje, které tvoří 70 % celkových výdajů. Nejvýznamnější položkou běžných výdajů jsou neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům, mezi které patří transfery příspěvkovým organizacím a podobným organizacím. Město Havlíčkův Brod provozuje 10 neziskových organizací, kterým každoročně přispívá. Dalšími nejvyššími výdaji jsou výdaje za neinvestiční nákupy, do kterých patří nákup materiálu, zboží, služeb, vody, paliv a ostatních. Tyto výdaje v roce 2010 dosahují téměř 110 milionu Kč.

Kapitálové výdaje jsou nejvyšší v roce 2010, kdy město investovalo do oprav silnic a do rekonstrukcí mateřských a základních škol. V dalších letech kapitálové výdaje klesají a významnější nárůst vykazují v roce 2014, kdy město výrazněji investovalo do rekonstrukce bývalé základní školy.

Město Havlíčkův Brod ve sledovaném období čerpalo dva úvěry a dvě návratné finanční výpomoci od Státního fondu Životního prostředí. Úvěr od České spořitelny a. s. ve výši 25 milionu Kč město splatilo k 31. 12. 2012. Hypoteční úvěr od Komerční banky a. s. město splatilo k 31. 12. 2016. Havlíčkův Brod čerpá také návratnou finanční výpomoc od Státního fondu Životního prostředí na kanalizační přivaděč do místní části Mírovka, který byl splacen 31. 12. 2012. Další návratnou finanční výpomoc od Státního fondu Životního prostředí město čerpá na kanalizační přivaděč do místní části

Termesivy, který byl splacen 31. 12. 2015. Od roku 2014 město platí zálohu na příspěvek z rozvojového fondu firmy VAK, a. s., na základě které město postupně získává vyšší podíl ve společnosti VAK, a. s.

Zadluženost Havlíčkova Brodu v průběhu sledovaných let klesá. V roce 2016 město již nesplácí žádné úvěry ani dlouhodobé půjčky. Město Havlíčkův Brod je na tom dle mého názoru velice dobře a kromě placení zálohy firmě VAK, a. s. nesplácí žádný úvěr. Město hospodář s rozpočtovými přebytky, a proto by mělo volné peněžní prostředky investovat do rozvoje a vybavenosti města.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

Z analýzy hospodaření a zadluženosti města vyplývá, že Havlíčkův Brod hospodaří dobře a vykazuje kladné výsledky hospodaření. Havlíčkův Brod k 31. 12. 2016 není zadlužen, nečerpá žádný úvěr ani finanční výpomoc. Tudíž městu budou navrženy možnosti, jakým způsobem investovat a využít přebytečné peněžní prostředky. Přebytečné peněžní prostředky by město mělo vhodně investovat do rozvoje a vybavenosti města. Městu jsou navrženy následující tři možnosti, které simulují, jakým způsobem by mohlo investovat a zvýšit tak jeho atraktivitu pro stávající i nové občany.

3.1 Rekonstrukce dětského hřiště

Vybavenost dětských hřišť v Havlíčkově Brodě je na špatné úrovni. Nachází se zde několik menších dětských hřišť, které se skládají pouze z houpačky a prolézaček, což v době, kdy se zvyšuje porodnost, není dostačující. Navrhují, aby město rozšířilo dětské hřiště v parku Budoucnost, který se nachází kousek od Havlíčkova náměstí a od Základní školy V Sadech a Gymázia. Park je situován do středu města, kudy denně prochází mnoho matek s dětmi. V blízkosti parku se nachází také školka. Současné dětské hřiště v parku Budoucnost je nevyhovující na takový počet dětí, obsahuje pouze jednu prolézačku, jednu houpačku a pískoviště.

Jelikož město v současnosti nesplácí ani nečerpá žádný úvěr, mohlo by požádat o poskytnutí úvěru od Komerční banky a. s. na rekonstrukci a rozšíření dětského hřiště v parku Budoucnost ve výši 10 mil. Kč na dobu 5 let. Úrok u tohoto účelového úvěru stanovila Komerční banka a. s. na 6,9 % p. a. Z této částky by bylo zajištěno rozšíření stávajícího hřiště do větších prostor, které v parku Budoucnost jsou. Dále by se z této částky pořídilo pět nových různých prolézaček pro děti, dvě skluzavky, dvě trampolíny a prolézací hrad. Dále by bylo provedeno rozšíření stávajícího pískoviště. Z úvěru bude také vybudováno malé hřiště na míčové hry, které by bylo vybaveno i brankami na fotbal a košem na míčové hry. Byly by vybudovány také další nové lavičky k sezení, které využívají především maminky dětí.

Tabulka 22: Návrh č. 1

Položka	Částka
Úvěr	10 mil. Kč
Doba úvěru	5 let
Úrok	6,9 % p. a.
Měsíční splátka	197 541 Kč
Roční splátka	2 370 492 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Měsíční splátku ve výši 197 541 Kč město bude schopno splácet, jelikož má vysoké přebytky finančních prostředků. Celkem za rok město zaplatí na splátkách 2 370 492 Kč, což by nemělo nijak výrazně ohrozit financování města v porovnání s příjmy, kterých město každoročně dosahuje.

Částka úvěru 10 mil. Kč by měla být adekvátní pro nové vybavení a rozšíření původního dětského hřiště. Odhady cen vybavení a prací jsou kalkulovány následovně:

- Stavební práce – 5 300 000 Kč
- Prolézačky – 800 000 Kč
- Skluzavky – 100 000 Kč
- Pískoviště – 70 000 Kč
- Trampolíny – 90 000 Kč
- Prolézací hrad – 110 000 Kč
- Vybudování hřiště – 2 400 000 Kč
- Úprava hřiště – 800 000 Kč
- Lavičky – 50 000 Kč

Vývoj výsledku hospodaření města běžného účetního období je vidět v následující tabulce.

Tabulka 23: Výsledek hospodaření běžného účetního období (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Výsledek hospodaření	-2 421	52 150	56 373	81 093	54 353	43 872	90 024

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů, 2017

Z tabulky č. 23 je patrné, že v roce 2016 město Havlíčkův Brod vykazuje rekordní výsledek hospodaření běžného účetního období 90 mil. Kč. Úvěr na rekonstrukci dětského hřiště město bude schopno splácet.

Rozšíření stávajícího dětského hřiště v parku Budoucnost, který se nachází na atraktivním místě ve středu města, by výrazně přispělo ke spokojenosti místních obyvatel, především rodin s malými dětmi, kterých přibývá. Vybavenost města takovýmto rozsáhlým dětským hřištěm by mohlo přilákat nové obyvatele, nejvíce hlavně mladé lidi, kteří se chystají založit rodinu.

3.2 Rekonstrukce komunikace v místní části

Stav komunikací v místní části Mírovka je velmi špatný. Místní komunikace jsou rozbité. Komunikace, která severním směrem spojuje místní část Mírovka s hlavní komunikací do města, je úzká pro dva osobní automobily a ve špatném stavu. Obyvatelé, kteří se dostávají do zaměstnání a škol, mají ztíženou situaci. Také ulice v obci jsou ve špatném stavu a byla by vhodná rekonstrukce všech komunikací v obci. Celkem se jedná o 5,2 kilometrů silnic, které by potřebovaly nový povrch nebo opravení a rozšíření. Bylo by vhodné tyto komunikace opravit a zlepšit tím dopravní situaci a spokojenost obyvatel této místní části.

Hrubý odhad ceny výstavby komunikace na 1 kilometr je 7,5 mil. Kč. Celkem by město muselo žádat o úvěr ve výši 40 mil. Kč na rekonstrukci silnic v místní části Mírovka. Město by mohlo požádat o dotaci na tuto výstavbu, kdyby splnilo podmínky poskytování dotací z Evropských fondů. Dotace by mohla být ve formě půjčky, která by

z části byla návratná a z části nenávratná. Tím by se snížila výše úvěru, o který by žádali. V tomto návrhu řešení nebudeme uvažovat o dotaci, kterou by město případně získalo.

Město Havlíčkův Brod by žádalo úvěr ve výši 40 mil. Kč a délka splácení úvěru je stanovena na 15 let. V následující tabulce jsou zobrazeny úrokové sazby a splátky od České spořitelny, Komerční banky a mBank.

Tabulka 24: Návrh č. 2

Položka	Česká spořitelna	Komerční banka	mBank
Úvěr	40 mil. Kč	40 mil. Kč	40 mil. Kč
Doba úvěru	15 let	15 let	15 let
Úrok	8,9 %	6,9 %	9,9 %
Měsíční splátka	403 331 Kč	357 299 Kč	427 398 Kč
Roční splátka	4 839 972 Kč	4 287 588 Kč	5 128 776 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Nejvýhodnější by pro město bylo žádat úvěr od Komerční banky, kdy roční splátka je 4 289 588 Kč, což je nejméně ze všech návrhů. Tento návrh by byl pro město finančně náročnější, ale podle vývoje příjmů, výdajů a výsledku hospodaření bude schopno takovýto úvěr splácet.

Tabulka 25: Výsledek hospodaření běžného účetního období (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Výsledek hospodaření	-2 421	52 150	56 373	81 093	54 353	43 872	90 024

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2017

Výsledek hospodaření běžného účetního období v roce 2016 je ve výši 90 mil. Kč. Město žádný jiný úvěr nesplácí, tudíž by pro něj bylo přijatelné takový úvěr splácet a rekonstruovat tak silnici, která zajišťuje dostupnost obyvatel místní části do města. Tato

rekonstrukce by přinesla vyšší spokojenost obyvatel Mírovky a přispěla k dalšímu rozvoji města. Lepší dopravní dostupnost zajistí rychlejší dopravu obyvatel do Havlíčkova Brodu a tím ušetří čas i ve spojích linky místní hromadné dopravy. Přijetím a realizací toho návrhu se městu Havlíčkův Brod zvýší zadluženost, ale nijak výrazně neohrozí finanční situaci města.

3.3 Výstavba bytového domu

Město Havlíčkův Brod nijak nezvýhodňuje mladé páry, které se chystají založit společné bydlení a rodinu. Jelikož město disponuje volnými finančními prostředky, mělo by je investovat také do rozvoje bydlení ve městě. Navrhují, aby město postavilo bytový dům s tzv. startovacími byty. Tento bytový dům by mohl vyrůst v nově vzniklé části Havlíčkova Brodu – Rozkoš. Je to nově vytvořená a zasít'ovaná část Havlíčkova Brodu, kde jsou naplánovány parcely na rodinné domy. Jednu z parcel by město mohlo využít k výstavbě bytového domu. Bytový dům by měl mít 10 bytů, které by město nechalo vystavět, vybavit a prodávalo by je za zvýhodněnou cenou jako startovací byty pro mladé páry. Žádné podobné zvýhodněné bydlení Havlíčkův Brod prozatím neposkytuje svým obyvatelům. Tímto zvýhodněním by získalo větší atraktivitu pro mladé lidi, kteří hledají bydlení.

Minimální cena pozemku je ve výběrovém řízení stanovena na 980 Kč/m². Na výstavbu bytového domu bude potřeba rozloha přibližně 2 000 m². Přibližně 2 mil. Kč bude stát pozemek, na kterém bude postaven bytový dům. Odhad ceny výstavby celého bytového domu je 78 mil. Kč. Celkem i s pozemkem by výstavba bytového domu vycházela na 80 mil. Kč a doba splácení byla stanovena na 10 let. V následující tabulce jsou zobrazeny úrokové sazby a splátky Hypoteční banky, Air bank a. s. a Československé obchodní banky a. s.

Tabulka 26: Návrh č. 3

Položka	Hypoteční banka	Air bank	ČSOB
Úvěr	80 mil. Kč	80 mil. Kč	80 mil. Kč
Doba úvěru	10 let	10 let	10 let
Úrok	4,79 %	5,9 %	6,7 %
Měsíční splátka	840 336 Kč	884 152 Kč	916 546 Kč
Roční splátka	10 084 032 Kč	10 609 824 Kč	10 998 552 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Nejvýhodnější úrok nabízí Hypoteční banka. I přesto je tento návrh pro město Havlíčkův Brod už kritický. Město by splácením 10 084 032 Kč ročně po dobu 10 let bylo značně ohroženo. Město má také jiné výdaje a realizací tohoto návrhu by se dostalo do finančních problémů, což je pro město nebezpečné. I přesto, že město v roce 2016 dosahuje výsledku hospodaření běžného účetního období 90 mil. Kč, splácet 10 084 032 Kč ročně není reálné. Městu by nezůstala žádná finanční rezerva, kterou ukládá na termínový účet.

V případě, že by se městu podařila získat dotace na výstavbu bytového domu, mohlo by uvažovat o jeho realizaci. Město by muselo požádat o dotaci z Evropského fondu a splnit podmínky, které jsou stanoveny pro přidělení dotace. Mohlo by se jednat o dotaci, která se skládá z návratné a nenávratné části. V tomto případě by město splácelo pouze tu návratnou část dotace. To by výrazně změnilo situaci ve financování města. S touto variantou ale nebude kalkulováno.

Kdyby město Havlíčkův Brod čerpalo v roce 2017 úvěr 80 mil. Kč od Hypoteční banky, ukazatel dluhové služby by se změnil. Výpočet vychází z návrhu rozpočtu města na rok 2017. Výpočet dluhové služby je znázorněn v následující tabulce.

Tabulka 27: Dluhová služba 2017

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Stav k 1. 1. 2017
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	338 490 000
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	84 996 906
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	38 579 443
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	462 066 349
5	Úroky	položka 5141	3 885 222
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	393 000
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	4 278 222
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	9,25 %

Zdroj: vlastní zpracování dle muhb.cz, 2017

Odhad ukazatele dluhové služby s přijetím úvěru vychází 9,25 %, čím by město mělo vyšší tento ukazatel o 0,14 %. V následující tabulce je odhadnuta rozpočtová odpovědnost města s přijetím úvěru.

Tabulka 28: Rozpočtová odpovědnost 2017

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota (v tis. Kč)
1	Příjem v roce 2017	472 066
2	Příjem v roce 2016	492 070
3	Příjem v roce 2015	485 032
4	Příjem v roce 2014	468 322
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	479 373
6	Účet 281 – krátkodobé úvěry	0
7	Účet 282 – eskontované krátkodobé dluhopisy	0
8	Účet 283 – krátkodobé závazky z dluhopisů	0
9	Účet 289 – jiné krátkodobé půjčky	0
10	Účet 322 – směnky k úhradě	0
11	Účet 326 – přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	Účet 362 – krátkodobé závazky z ručení	0
13	Účet 451 – dlouhodobé úvěry	3 885
14	Účet 452 – přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	4 230
15	Účet 453 – dlouhodobé závazky z dluhopisů	0
16	Účet 456 – dlouhodobé závazky z ručení	0
17	Účet 457 – dlouhodobé směnky k úhradě	20 885
18	Dluh celkem	29 000
19	Podíl dluhu k průměru příjmů	6,04 %
20	5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za 4 roky	-

Zdroj: vlastní zpracování dle muhb.cz, 2017

Podíl dluhu v průměru k příjmům vychází 6,04 %. Město se vejde do hranice 60 % a nebude muset v následujícím kalendářním roce snižovat dluh o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 rozpočtová období.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na zhodnocení hospodaření a zadluženosti města Havlíčkův Brod v letech 2010 – 2016. Cílem této práce bylo na základě teoretických východisek a důkladné analýzy hospodaření a zadluženosti města navrhnout opatření, která povedou k lepšímu řízení zadluženosti.

Diplomová práce byla rozdělena do tří částí. První část obsahovala teoretické poznatky o obcích v České republice, hospodaření obce, příjmy a výdaje obce a zadluženosti a její regulace.

Druhá část práce obsahovala základní informace o městu Havlíčkův Brod. V této části byla provedena analýza rozpočtů, dále analýza příjmů a výdajů města v letech 2010 – 2016, analýza zadluženosti města a následné zhodnocení hospodaření. Zhodnocení hospodaření města bylo provedeno na základě srovnání běžného a kapitálového hospodaření města. Bylo provedeno zhodnocení financování a zadluženosti města. Byly vypočteny některé finanční ukazatele zadluženosti, a to ukazatel zadluženosti na obyvatele města, ukazatel podílu dluhu k celkovým aktivům. Byla vypočtená dluhová základna a rozpočtová odpovědnost města pro rok 2016. Město v roce 2010, 2011, 2014 hospodařilo se schodkem. V roce 2012, 2013, 2015 a 2016 hospodařilo s přebytkem. Pozitivní je, že město dokáže pokrýt schodek rozpočtu z ušetřených finančních prostředků na bankovních účtech a nemusí na tyto výkyvy čerpat úvěr a více se zadlužovat. Město ve sledovaných letech čerpalo dva úvěry a dvě návratné finanční výpomoci od Státního fondu životního prostředí. K 31. 12. 2016 město splatilo všechny úvěry a finanční výpomoci. Město investuje pouze do zálohy na příspěvek z rozvojového fondu firmy VAK a. s. Město Havlíčkův Brod není zadluženo a můžeme ho označit na finanční stabilní.

V poslední části práce byly stanoveny návrhy a doporučení na lepší využití finančních prostředků města v rámci investic. Tato část je především zaměřena na zvýšení investování, zlepšení vybavenosti a komfortu obyvatel města. Byla navržena tři řešení – investice do rozšíření dětského hřiště, rekonstrukce povrchu silnice v místní části Mírovka a vybudování bytového domu pro mladé páry a rodiny.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

AIR BANK. Půjčka. *airbank.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://airbank.cz/>

ČESKÁ SPOŘITELNA. Půjčka. *csas.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://csas.cz/>

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. Půjčky. *csob.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://csob.cz/>

HYPOTEČNÍ BANKA. Hypotéka. *hypotecnibanka.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://hypotecnibanka.cz/>

KOMERČNÍ BANKA. Úrokové sazby v Kč. *sazebnik-kb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://sazebnik-kb.cz/>

LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 978-80-7204-861-8.

MAPY.cz. Havlíčkův Brod. *mapy.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://mapy.cz/>

MBANK. Úvěry. *mbank.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://mbank.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Město a samospráva. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2010. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2011. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2012. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2013. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2014. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2015. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Rozpočet 2016. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2010. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2011. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2012. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2013. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2014. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2015. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD. Závěrečné účty 2016. *muhb.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-03-26]. Dostupné z: <http://muhb.cz/>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Zadluženost územních rozpočtů. *mfcr.cz* [online]. © 2005 – 2013 [cit. 2016-10-30]. Dostupné z: <http://mfcr.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2010. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2011. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2012. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2013. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2014. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2015. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočet 2016. *monitor.statnipokladna.cz* [online].
© 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Monitoring a audit. *monitor.statnipokladna.cz*
[online]. © 2017 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Rozpočtová odpovědnost.
monitor.statnipokladna.cz [online]. © 2017 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z:
<http://monitor.statnipokladna.cz/>

OTRUSINOVÁ, M. a D. KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.

PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2015*. 5. aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-928-1.

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění.

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, v platném znění.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva	16
Tabulka 2: Struktura rozpočtu obcí	27
Tabulka 3: Zadluženost obcí a měst ČR v letech 2004 – 2015 v mld. Kč	29
Tabulka 4: Informativní a monitorující ukazatele	34
Tabulka 5: Časový harmonogram	35
Tabulka 6: Možnosti koordinace zadluženosti územních samospráv	39
Tabulka 7: Rozpočet města Havlíčkův Brod	43
Tabulka 8: Fond strategických rezerv	44
Tabulka 9: Běžný rozpočet	45
Tabulka 10: Kapitálový rozpočet	46
Tabulka 11: Daň z příjmů fyzických osob	50
Tabulka 12: Daň z příjmů právnických osob	51
Tabulka 13: Přijaté transfery	59
Tabulka 14: Financování města Havlíčkův Brod	70
Tabulka 15: Zadluženost Havlíčkova Brodu	71
Tabulka 16: Splátky úvěrů a půjček	72
Tabulka 17: Zadluženost na jednoho obyvatele	73
Tabulka 18: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	74
Tabulka 19: Výpočet dluhové služby	75

Tabulka 20: Monitoring hospodaření města	76
Tabulka 21: Rozpočtová odpovědnost.....	78
Tabulka 22: Návrh č. 1	83
Tabulka 23: Výsledek hospodaření běžného účetního období (v tis. Kč)	84
Tabulka 24: Návrh č. 2.....	85
Tabulka 25: Výsledek hospodaření běžného účetního období (v tis. Kč)	85
Tabulka 26: Návrh č. 3	87
Tabulka 27: Dluhová služba 2017	88
Tabulka 28: Rozpočtová odpovědnost 2017	89

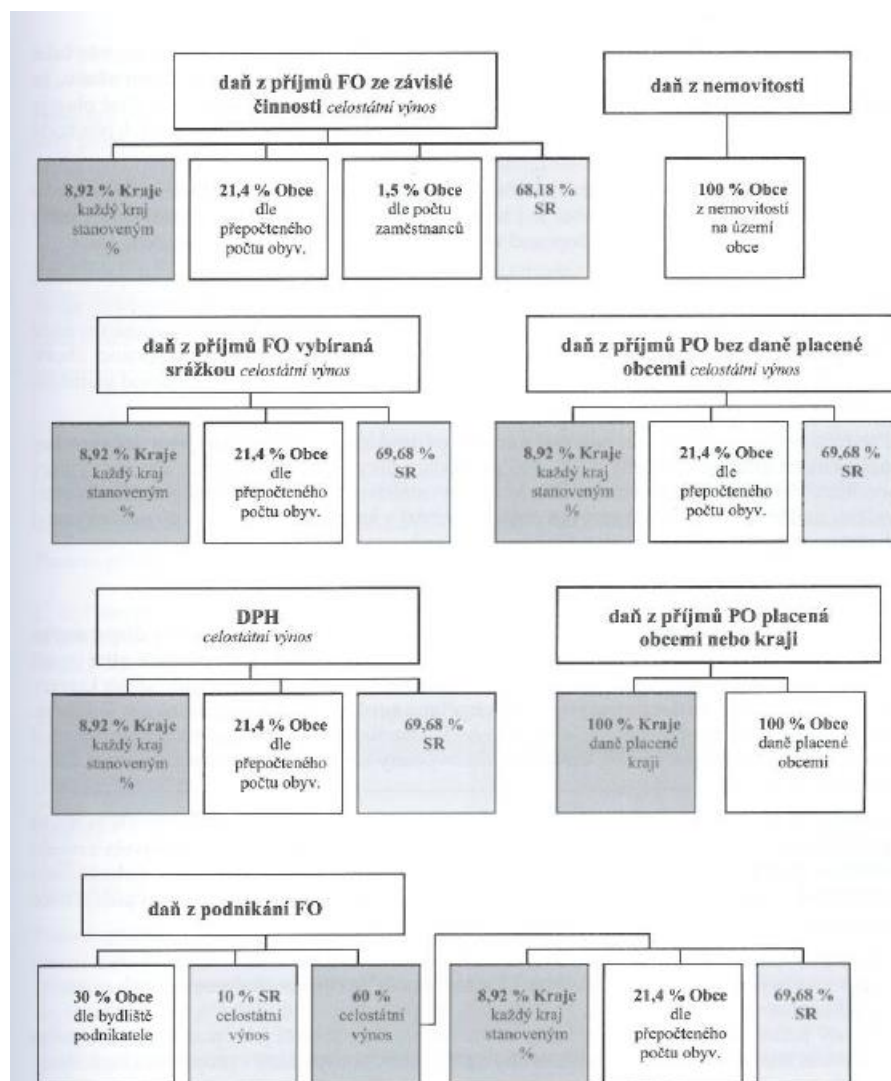
Seznam grafů

Graf 1: Skutečný rozpočet (vlastní zpracování podle závěrečných účtů města, 2016)...	46
Graf 2: Celkové příjmy (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)	47
Graf 3: Struktura příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	48
Graf 4: Vývoj daňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	49
Graf 5: Struktura daňový příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	50
Graf 6: Vývoj příjmů z místních poplatků (vlastní zpracování dle muhb.cz, 2016).....	52
Graf 7: Vývoj nedaňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	54
Graf 8: Skupiny nedaňových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	54

Graf 9: Příjmy z vlastní činnosti (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)	55
Graf 10: Kapitálové příjmy (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016) ..	57
Graf 11: Skupiny kapitálových příjmů (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	58
Graf 12: Přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	59
Graf 13: Neinvestiční přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	61
Graf 14: Investiční přijaté transfery (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	62
Graf 15: Celkové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016)	62
Graf 16: Členění výdajů (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)	63
Graf 17: Běžné výdaje (vlastní zpracování dle závěrečných účtů města, 2016)	64
Graf 18: Kapitálové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016) ..	68
Graf 19: Kapitálové výdaje (vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.cz, 2016) ..	69
Seznam příloh	
Příloha 1 Rozpočtové určení daní v letech 2008 – 2012	98
Příloha 2 Rozpočtové určení daní v letech 2013 – 2015	99

PŘÍLOHY

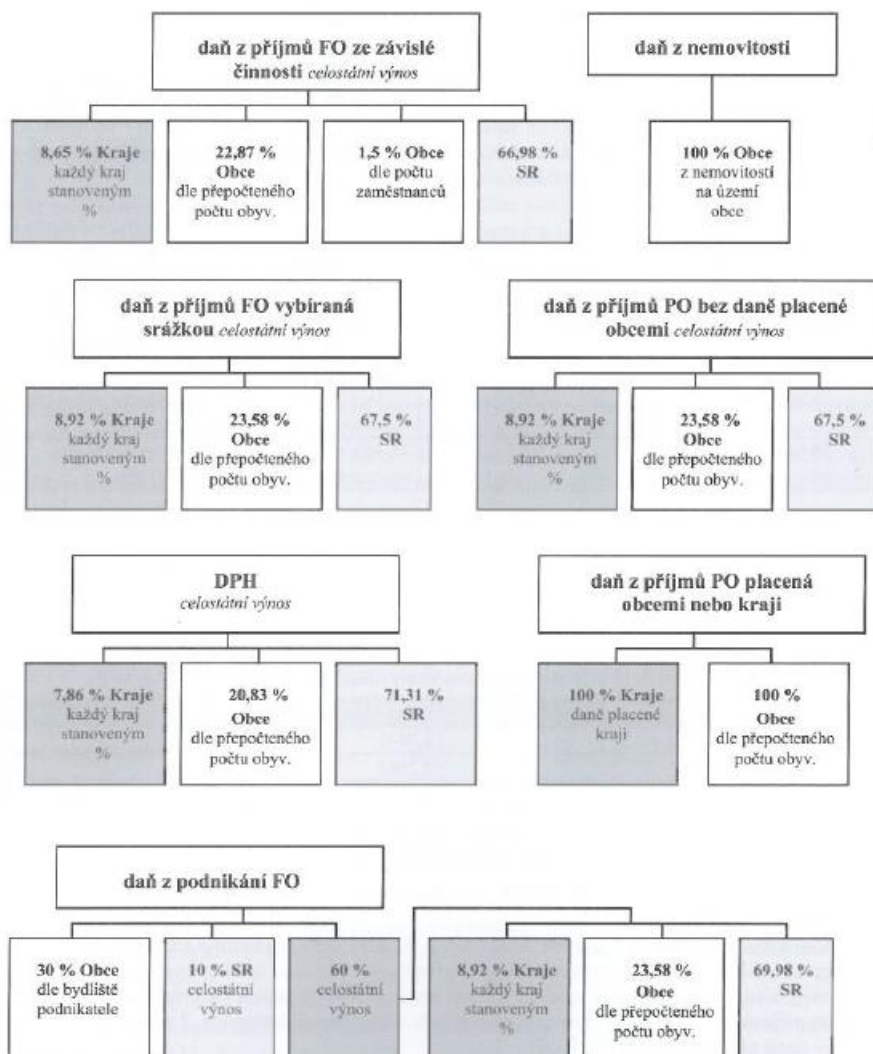
Příloha 1 Rozpočtové určení daní v letech 2008 - 2012

Obrázek č. 6.5 Rozpočtové určení daní platné v letech 2008–2012

Pramen: <http://cds.mfcr.cz/cps/xchg/SID-53EDF4E6-99A5D168/cds/xls/283.html?year>

Příloha 2 Rozpočtové určení daní v letech 2013 - 2015

Obrázek č. 6.6 Rozpočtové určení daní platné v letech 2013–2015

